

JULKISYHTEISÖN OMAISUUSRISKIVAKUUTUS

SISÄLLYSLUETTELO

JULKISYHTEISÖN OMAISUUSRISKIVAKUUTUS.....	2	YL 4 Vakuutusmaksu	7
Vakuutuksen rakenne	2	YL 5 Tietojen antaminen sopimuksen voimassaoloaikana.....	7
ES ESINEVAKUUTUS.....	2	YL 6 Velvollisuus estää ja rajoittaa vahingon syntymistä.....	8
ES 1 Esinevakuutus.....	2	YL 7 Vakuutustapahtuman aiheuttaminen.....	8
ES 2 Vakuutuksen kohde	2	YL 8 Samastaminen.....	8
ES 3 Korvattavat vahingot niihin liittyvät rajoitukset ja erityiset korvaussäännöt	2	YL 9 Syntakeettomuus ja pakkotila.....	9
ES 4 Suojeluohjeet	3	YL 10 Korvausmenettely.....	9
ES 5 Arvioimis- ja korvaussäännöt.....	4	YL 11 Vakuutuskorvaus	9
ES 6 Indeksiehdot.....	6	YL 12 Sota, ydinvahinko ja pakotteet.....	9
ES 7 Monivakuutus.....	6	YL 13 Muutoksenhaku vakuutusyhtiön päätökseen.....	9
YLEISET SOPIMUSEHDOT.....	6	YL 14 Vakuutusyhtiön takautumisoikeus	9
YL 1 Eräät keskeiset käsitteet.....	6	YL 15 Vakuutus sopimuksen muuttaminen.....	10
YL 2 Tietojen antaminen ennen vakuutus sopimuksen tekemistä.....	6	YL 16 Vakuutus sopimuksen päättymisen	10
YL 3 Vakuutusyhtiön vastuun alkaminen ja vakuutus sopimuksen voimassaolo	7	YL 17 Kolmannen henkilön oikeudet.....	11
		YL 18 Sovellettava laki.....	11

JULKISYHTEISÖN OMAISUUSRISKIVAKUUTUS

VAKUUTUKSEN RAKENNE

Vakuutus sisältää esinevakuutuksen (ES) sekä Yleiset sopimusehdot (YL).

ES Esinevakuutus

ES 1 ESINEVAKUUTUS

1.1 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutus-yhtiö) sitoutuu näiden ehtojen sekä Yleisten sopimusehtojen (YL) mukaisesti korvaamaan kohdassa ES 3 mainitun vakuutuksen kohteelle aiheutuneen esinevahingon sekä ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset.

1.2 Vakuutusvaihtoehdot

Tämä vakuutus on vakuutuskirjaan merkityn mukaisesti joko täysarvovakuutus tai vakuutusmäärään perustuva vakuutus. Täysarvovakuutuksessa vakuutuksen kohde on vakuutettu ilman sovittua enimmäiskorvausta ja vakuutusmaksu perustuu ilmoitettuun rakennuksen tilavuuteen. Vakuutusmäärään perustuvassa vakuutuksessa vakuutuksen kohde on vakuutettu etukäteen ilmoitetun rakennuksen arvon mukaan ja vakuutusmaksu perustuu tähän arvoon.

Kummassakin vakuutusvaihtoehdossa korvauksen perusteena käytettävä vahingon määrä arvioidaan arvioimis- ja korvaussääntöjen ES 5 mukaisesti.

ES 2 VAKUUTUKSEN KOHDE

Vakuutuksen kohteena on vakuutuskirjassa mainitussa paikassa (vakuutuspaikka) oleva vakuutuskirjaan merkitty omaisuus.

Lisäksi vakuutus on voimassa vakuutetun omaisuuden osalta tilapäisesti vakuutuspaikan ulkopuolella korjauksen ja huollon tai niihin liittyvän kuljetuksen aikana Suomessa, kuitenkin yhteensä enintään 20.000 euroon saakka.

2.1 Rakennukset

Vakuutuksen kohteena ovat vakuutuskirjaan merkityt rakennukset. Rakennukseen kuuluvat sen käyttöä palvelevat alkuperäiset, näitä vastaavat tai koko rakennuksen jälkeenpäin tehdyt kiinteästi asennetut rakenteet, kalusteet ja pinnoitteet.

2.1.1 Rakennusta palvelevat koneet ja laitteet

Rakennukseen kuuluvat, sen käyttöä palvelevat kiinteästi asennetut

- lämmitys-, jäähdytys-, sammutus-, vedenjakelu-, jätevesiviemäri-, sisäpuoliset sadevesiviemäri-, ilmanvaihto-, valvonta-, ja tiedonsiirtojärjestelmät. Lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmiin kuuluvat myös lämpöpumput ja aurinkopaneelit sekä aurinkokeräimet
- hissit, rullaporaatit ja nosto-ovet
- yksityistalouksien yhteiseen käyttöön tarkoitettut koneet ja laitteet
- vakuutuksenottajan omistamat tai muutoin vakuutuksenottajan vahinkoriskillä olevat, rakennuksen käyttöä palvelevat rakennuksen ulkopuolella olevat kiinteät vesijohto-, jätevesiviemäri-, lämpö-, jäähdytys-, öljy-, kaasu- ja höyryputkistot, sähköjohdot, tiedonsiirtokaapelit sekä niihin liittyvät koneet ja laitteet yleiseen liittymään saakka.

2.1.2 Rakennuksen käyttöön liittyvä muu omaisuus

Vakuutuksenottajan omistamat tai muutoin vakuutuksenottajan vahinkoriskillä olevat, rakennuksen käyttöä palvelevat

- rakennuksen ulkopuolella olevat kiinteät tavanomaiset rakenteet
- rakennuksen käyttöön liittyvät enintään 40 m² suuruiset kevytrakenteiset rakennukset, auto-, jäte-, varasto- ja muut katokset sekä jätteastiat
- vakuutuskirjassa mainittujen kiinteistöjen hoitoon kuuluvat tavanomaiset työkoneet ja -kalut ja niiden polttoaineet myös niitä kuljetettaessa kiinteistöjen välillä (ks. ES 2.1.3)

- yksityistalouksien yhteiseen käyttöön tarkoitettujen tilojen kalusto

2.1.3 Vakuutuksen kohteena eivät ole, ellei erikseen ole sovittu

- kirkot ja siunauskappelit
- maantiet, rautatiet, kadut, lentokentät ja muut liikennealueet sekä niihin liittyvät paikoitusalueet
- kalliotilat ja tunnelit
- sillat, patorakennelmat, kanavat, satamalaitokset tai vastaavat vesirakennukset,
- vesijohto-, viemäri-, kaukolämpö-, kaukokylmä- ja sähkön jakeluverkostot
- voima-asetat ja lämpövoimalat
- rakennuksen alapohjan ja perusanturoiden alapuolella oleva perusmaa tai sen vahvistaminen
- salaojitus- tai muu maaperän kuivapitojärjestelmät
- ulkopuoliset sadevesijärjestelmät
- laiturit ja muut rantarakennelmat, kylpypaljut ja ulkona sijaitsevat uima-altaat, kiinteistön alueella sijaitsevat kaivot lukuun ottamatta jätevesijärjestelmien kaivoja
- rakennuksessa harjoitettavaa liiketoimintaa palvelevat teippaukset, valo- ja muut mainokset, rakenteet, laitteet, johdot ja putkistot, vaikka ne olisi liitetty kiinteästi rakennukseen
- moottoriajoneuvot, joiden rakenteellinen nopeus on yli 15 kilometriä tunnissa eikä energia ja vesi

2.2 Irtaimisto

Irtaimisto, joka ei palvele rakennuksen käyttöä (ks. ES 2.1), on vakuutettuna vakuutuskirjassa mainitussa paikassa (vakuutuspaikka) enintään jäljempänä mainittuihin määriin saakka, ellei vakuutuskirjassa toisin mainita

- rahat, arvopaperit ja -kokoelmat, postimerkit, kupongit sekä asiakirjat
- lukitussa Euro-luokitellussa tai Euro-luokitusta vastaavassa suoja-arvopisteellisessä kassakaapissa yhteensä enintään 10 000 euroon saakka
- säilytettäessä niitä lukitussa paloturvatai kassakaapissa tai muussa erillisessä, suojaavasti suljetussa säilytyspaikassa yhteensä enintään 2 000 euroon saakka.
- piirustukset, arkistot, atk-laitteisiin sisältyvät tiedot ja ohjelmat sekä mallit ja muotit yhteensä ylitulo- ja tilapäistyökustannuksineen 5 000 euroa. Vakuutuksesta korvataan ohjelmien tai sähköisessä muodossa olevien tiedostojen tuhoutuminen vain siinä tapauksessa, että itse vakuutuksen kohteena olevalle laitteelle tai tietovälineelle on tapahtunut näiden ehtojen mukaan korvattavaa vahinkoa
- vakuutuksenottajan palveluksessa olevan työntekijän irtain omaisuus vakuutuspaikassa tai työ-suorituksen yhteydessä muuallakin 1 000 euroa työntekijää kohti. Vakuutuksen kohteena eivät kuitenkaan ole maksuvälineet, arvokokoelmat, arvopaperit eivätkä moottorikäyttöiset ajoneuvot tai -laitteet
- vakuutuksenottajan hallussa oleva, välittömästi vakuutuksenottajan toimintaan liittyvä asiakkaiden irtain omaisuus yhteensä enintään 10 000 euroon saakka. Edellytyksenä on, että omaisuus vakuutuksenottajan omistamana sisältyisi tähän vakuutukseen. Vakuutuksen kohteena eivät kuitenkaan ole maksuvälineet ja arvopaperit.
- **Vakuutuksen kohteena ei ole kone, laite tai laitteistokokonaisuus, jonka jälleenhankinta-arvo ylittää vakuutuskirjassa mainitun määrän (raja-arvo).**
- Vakuutuksen kohteena on myös leasing-rahoitettu käyttöomaisuus, kohdassa ES 2.2 mainituin rajoituksin.

Vakuutuksen kohteena eivät ole seuraavat omaisuuserät, ellei vakuutuskirjalla toisin mainita

- taide- ja museoesineet
- tieteelliset tai muut kokoelmat
- kirjastokirjat tai av-tallenteet
- konevoimalla kulkevat tai kuljetettavat ajoneuvot ja laitteet eivätkä niiden varusteet, lukuun ottamatta kiinteistön hoitoon kuuluvat tavanomaiset työkoneet ja -kalut (ks. ES 2.1.2-2.1.3)
- ilma-alukset
- rekisteröitävät alukset ja rekisteröitävät veneet
- kasvit ja eläimet

2.3 Lisäinvestoinnit

Vakuutuksen kohteena ovat lisäksi vakuutuksenottajan toimintaan liittyvät, vakuutuskauden aikana omaisuuteen kohdistuneet investoinnit siitä alkaen, kun ne on luovutettu vakuutuksenottajalle, kuitenkin jäljempänä kohdan ES 6.2 mainituin rajoituksin.

Vakuutukseen eivät kuitenkaan sisälly

- yksittäiset hankinnat, joiden kokonaisarvo on yli 200 000 euroa eivätkä
- yksittäiset irtaimistoon kuuluvat kone-, laite- ja laitteistohankinnat, joiden arvo ylittää vakuutuskirjassa mainitun määrän (raja-arvo).

2.4 Vakuutuksen toissijaisuus

Vakuutuksesta korvataan vakuutetulle omaisuudelle aiheutuvia vahinkoja vakuutusehtojen mukaisesti vain siltä osin kuin muut vakuutukset eivät niitä korvaa.

ES 3 KORVATTAVAT VAHINGOT NIIHIN LIITTYVÄT RAJOITUKSET JA ERITYISET KORVAUSSÄÄNNÖT

3.1 Korvattavat vahingot

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen kohteelle aiheutunut suoranaisten vahinko sekä näissä ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset, jos esinevahinko on aiheutunut välittömästi vakuutuksen voimassa ollessa sattuneesta äkillisestä ja ennalta arvaamattomasta tapahtumasta. Ennalta arvaamattomuutta arvioidaan objektiivisesti ja vahingon syyn, ei seurauksen perustella.

Korvaus on enintään omaisuuden, kunkin esineen tai omaisuuserän sovittu vakuutusmäärä vahinkohetken mukaisesti indeksillä tarkistettuna. (ks. ES 6 Indeksiehdot)

Lisäksi vakuutuksesta korvataan suoranaisten esinevahingon korjaamiseksi tai jälleenhankinnan suorittamiseksi välttämättömät vakuutuksen kohteena olevan rakennuksen rakenteiden avaamis- ja sulkemiskustannukset ja maan kaivu- ja täyttökustannukset.

3.1.1 Muut korvattavat vahingot

Vuokratulon keskeytykset

Vakuutuksen kohteena on tästä sopimuksesta korvattavan esinevahingon seurauksena vakuutetusta rakennuksesta saamatta jäänyt vuokratulo.

Täysarvokohteiden vuokratulon menetys

Vakuutuksenottajalle korvataan saamatta jäänyttä vuokratuloa enintään 2 euroa/m³ kuukaudessa vahingoittuneen rakennuksen tilavuudesta laskettuna. Korvausta maksetaan enintään yhden vuoden ajalta esinevahingon sattumispäivästä. Korvauksen määrää laskettaessa vuokratulosta vähennetään säästyneet kiinteistön hoitokustannukset.

Vakuutusmäärällisen kohteiden vuokratulon menetys

Vahingon määräksi lasketaan enintään 0,75 % kuukaudessa rakennuksen arvosta ja enintään yhden vuoden ajalta esinevahingon sattumispäivästä. Rakennuksen arvo on jälleenhankinta-arvo, päivänarvo tai ensiriski sen mukaan millä perusteella rakennus kuuluu vakuutuksen piiriin.

Avainvahinko

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen kohteena olevan rakennuksen lukkojen tarpeelliset korjauskustannukset, jos murren tai ryöstöllä on anastettu yleisavaimia tai asuntojen avaimia. Kustannuksista tehdään 5 % vähennys jokaiselta alkaneelta käyttövuodelta toisesta käyttövuodesta alkaen. Käyttövuosien laskeminen aloitetaan asennusvuotta seuraavan kalenterivuoden alusta. Vähennys lasketaan kertomalla poistoprosentti käyttövuosien lukumäärällä.

Viranomaismääräyksen lisäkustannukset

Vakuutuksesta korvataan rakennusvahingoissa korjaamista tai rakentamista koskevista viranomaisten pakottavista määräyksistä aiheutuvat kohtuulliset lisäkustannukset, kuitenkin enintään 20 % suoranaisen esinevahingon ja siihen edellä olevan mukaisesti kuuluvien kustannusten yhteismäärästä.

Jos vakuutus perustuu sovitun ensiriskin mukaiseen vakuutusmäärään, kokonaiskorvauksen ylämpänä rajana on vakuutusmäärä.

Uhkaavan vahingon torjunta

Suoranaisen esinevahingon lisäksi vakuutuksesta korvataan Yleisten sopimusehtojen kohdan Vahingon torjumis- ja rajoittamisvelvollisuus eli pelastamisvelvollisuus mukaisesti kohtuulliset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet sattuneen tai välittömästi uhkaavan, vakuutuksesta korvattavan vahingon rajoittamisesta tai torjumisesta.

Maaperälle aiheutuneet vahingot

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen kohteelle sattuneen korvattavan esinevahingon seurauksena vakuutuksenottajan omistaman tai hallitseman kiinteistön maaperän pilaantumista aiheutuneet tutkimuskustannukset, puhdistus- tai vaihtokustannukset ja jätteen kuljetus- ja käsittelykustannukset. Edellytyksenä on, että kustannukset ovat syntyneet viranomaisen pakottavasta määräyksestä suoritetuista toimenpiteistä ja, että viranomaisen määräys on annettu viimeistään vuoden kuluessa vahinkotapahtumasta. Kustannuksia korvataan vahinkoa kohden enintään 200 000 euroa.

3.2 Korvauspiirin ulkopuolelle jäävät vahingot ja muut rajoitukset

3.2.1 Kuluminen

Vakuutuksesta ei korvata esineen kulumista, ruostumista, syöpymistä, pilaantumista, sienettymistä, lahoamista, aineen väsymistä tai vastaavaa vähitellen tapahtuvaa vahingoittumista eikä esineen tai sen osan toimintakyvyn lakkaamista.

3.2.2 Huoltokustannukset

Vakuutuksesta ei korvata kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet säätö- tai kunnossapitotoimista, ennakkohuollosta, määräaikaishuollosta, toimintahäiriöiden poistamisesta eikä näiden yhteydessä vaihdettavista osista.

3.2.3 Valmistusvialta ja työvirheet

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on aiheutunut työ-, laite- tai materiaali- virheestä, valmistusvirheestä, laskenta- tai piirustusvirheestä tai virheellisestä neuvosta korjattavana, huollettavana tai käsiteltävänä olevalla raaka-aineella, puolivalmisteella, valmisteella tai asiakkaan omaisuudelle.

Vakuutuksesta ei korvata kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet esineen tai sellaisen osan korjaamisesta, joka on tehty virheellisesti tai virheellisestä materiaalista, ei siinäkään tapauksessa, että syynä olisi ollut laskenta- tai piirustusvirhe, taikka virheellinen neuvo tai ohje.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin virheen seurauksena muulle vakuutuksen kohteena olevalle omaisuudelle aiheutunut vahinko.

3.2.4 Sopimukset

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa eikä kustannuksia, joista toimittaja tai joku muu on vastuussa sopimuksen, takuun, huoltosopimuksen tai vastaavan sitoumuksen perusteella. Vakuutuksen piiriin muutoin kuuluva vahinko korvataan kuitenkin siltä osin kuin vakuutuksenottaja osoittaa, ettei vastuullinen osapuoli kykene korvausvelvollisuuttaan täyttämään.

Mikäli vakuutuksenottaja on itse esineen valmistaja tai myyjä, ei vahinkoa korvata, jos valmistaja tai myyjä olisi alalla vakiintuneen takuun perusteella siitä vastuussa.

3.2.5 Varallisuusrikokset

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut petos, kavallus tai muu näihin rinnastettava rikos.

3.2.6 Katoaminen, unohtaminen ja varkaus

Vakuutuksesta ei korvata omaisuuden katoamista tai unohtamista eikä varkautta, jos - tapahtumahetkellä, -paikkaa eikä -olosuhteita voi määrittellä tai - katoaminen todetaan tapahtuneeksi vasta inventaarin yhteydessä.

3.2.7 Räjätystyöt

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut ammattimainen räjäytys- tai louhintatyö.

Vakuutuksen piiriin muutoin kuuluva vahinko korvataan kuitenkin siltä osin kuin vakuutuksenottaja osoittaa, ettei vastuulliseksi todettu osapuoli kykene korvausvelvollisuuttaan täyttämään.

3.2.8 Ulkona oleva omaisuus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka luonnonvoimat ovat aiheuttaneet ulkona tai avoimessa rakennuksessa olevalle irtaimelle omaisuudelle, ellei kyse ole laitteista, joita on tarkoitus käyttää tällaisessa tilassa.

3.2.9 Kulutusaineet ja -tarvikkeet

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on aiheutunut koneissa tai laitteissa käytettäville kulutusaineille tai tarvikkeille, kuten poltto- ja voiteluaineille, muille nesteille, kauhoille, vajereille ja kumirenkaille, paitsi jos kulutusaine tai -tarvike on vahingoittunut muun näiden ehtojen mukaan korvattavan vahingon yhteydessä.

3.2.10 Piirikortit ja tiedon tallennusvälineet

Vakuutuksesta ei korvata yksittäisen piirikortin, tiedon tallennusvälineen tai vastaavan komponentin toimintakyvyn lakkaamista tai toimimattomuutta, jollei sen syynä ole vakuutetun osoittama komponentin ulkopuolinen, äkillinen ja ennalta arvaamaton tapahtuma.

3.2.11 Pohjavesi

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut pohjaveden korkeuden muuttuminen.

3.2.12 Arvonalennus

Vakuutuksesta ei korvata arvon alenemista, eikä vahinkoa, joka ei vaikuta omaisuuden käyttökelpoisuuteen.

3.2.13 Tulva

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut aallokko, jään liikkuminen tai meren, järven, joen tai muun vesistön vedenpinnan noususta aiheutunut tulva.

3.2.14 Vesikatteen vuoto

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut vesikatteen vuoto, ellei kyseessä ole äkillisestä ja ennalta arvaamattomasta ulkopuolisesta tapahtumasta johtuneesta rikkoutumisesta aiheutunut vuotovahinko.

3.2.15 Vuoto, kosteus tai kondenssivesi

Vakuutuksesta ei korvata - vahinkoa, jonka on aiheuttanut kondenssivesi,

- vahinkoa, jonka on aiheuttanut kosteus, kuten mätänemistä, sienettymistä, lahoaminen tai hajua,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut rakenteiden vesieristeiden läpi tai putkiston ja rakenteen liittymäkohdasta kuten lattia-kaivon ja korokerenkaan välistä vuotanut neste
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut ehtojen kohdassa ES 2.1.3 mainittujen kuivanapitojärjestelmien toimimattomuus.

ES 4 SUOJELUOHJEET

Vakuutuksenottajan tulee noudattaa vakuutus- kirjassa, vakuutusehdoissa tai muutoin kirjallisesti annettuja suojeluohjeita. Jos vakuutettu laiminlyö suojeluohjeiden noudattamisen, tahallaan tai huolimattomuudella, jota ei voida pitää vähäisenä ja suojeluohjeen noudattamatta jättämisellä on ollut vaikutusta vahingon syntyyn tai sen määrään, voidaan tulevaa korvausta alentaa tai se voidaan evätä yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

Rakennukset ja koneet tulee pitää rakennuslain, rakentamismääräysten ja työsuojelumääräysten mukaisessa kunnossa. (ks. YL 6.1 Velvollisuus noudattaa suojeluohjeita)

4.1 Paloturvallisuus

4.1.1 Tulityöt

Tehtaässä tulitöitä on noudatettava S621Tulityö- ohjeita. Ennen tulitöihin ryhtymistä on turvallisuustoimenpiteet syytä käydä työnsuorittajien kanssa yhteisesti läpi. Tulityöluvassa sovitaan asioista, joita on noudatettava ennen tulityön aloittamista, tulityön aikana ja sen jälkeen.

Tulityöt ovat töitä, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Katto- ja vedeneristystöiden tulitöitä ovat esimerkiksi eristetävän alustan kuivaaminen liekillä tai kuumalla ilmalla, bitumin kuumentaminen bitumipadassa ja kermieristysten kuumentamalla tapahtuva kiinnitystyö.

Jäätynyttä putkia ei saa sulattaa avotulta tai kuumailmapuhallinta käyttäen.

Rakennusten vierustat ja jätekatokset

Lastauslaitureilla ja -katoksissa ei saa säilyttää syttyvää materiaalia, mikäli asiattomien pääsy näihin kohteisiin ei ole estetty.

Syttyvää materiaalia ei saa säilyttää rakennuksen ulkoseinustoilla, mikäli se aiheuttaa palon leviämisaarua rakennukseen. Palon leviämisaara rakennukseen voidaan estää rakenteellisesti (seinän/räystään EI 30 palo-osastointi) tai sijoittamalla syttyvä/palava materiaali riittävän kauas rakennuksesta.

Jätteet on säilytettävä siten, että asiattomat eivät pääse käsiksi jätteisiin, mikäli jätteiden syttyminen aiheuttaa palon leviämisaarua rakennukseen.

Palon leviäminen jätekatoksesta tulee estää sen sijoittamisella riittävän kauas. Katoksen tulee olla rakenteellisesti vähintään EI 30 osastoitu, jossa on tiivis palo-osastointi rakennusta vasten tai jätteet on sijoitettu syvässä säiliöön.

Roska-astioiden ja muun palavan materiaalin turvaetäisyydet tulee olla räystäslinjasta ilman palonkustantavaa katosta tai jätteiden syvässä säiliössä vähintään seuraavat

4 metriä	yksittäiset 240 litran ja 600 litran roska-astiat
6 metriä	useamman roska-astian rivistöt ja palavan materiaalin rullakot
8 metriä	jätekatokset sekä palavaa materiaalia sisältävät vaihtolavat

Porrashuoneissa ja yleisten tilojen käytävillä ei saa säilyttää eikä varastoida mitään tavaraa.

4.1.2 Sammutuslaitteistot ja automaattiset paloilmoinnittelaitteistot

Sammutuslaitteistoilla tai automaattisella paloilmoinnittelaitteistolla suojatuissa kohteissa tulee olla näille järjestelmille laadittu määräysten mukainen kirjallinen kunnossapito-ohjelma.

Sammutus- ja paloilmoinnulaitteistojen on oltava toimintakuntoisia sekä asianmukaisesti tarkastettuja tai huollettuja sekä niille tulee olla koulutettu laitteiston hoitaja.

4.1.3 Sähköpalojen torjunta

Sähkötöitä ovat sähkölaitteistojen asennustyöt sekä sähkölaitteiden ja -laitteistojen korjaus- ja huoltotyöt. Sähkötöitä saavat tehdä vain lain, asetusten ja viranomais määräysten edellytykset täyttävät henkilöt ja yritykset annettujen viranomaismääräysten mukaisesti.

Sähkölaitteiden haltijan tulee huolehtia, että kiinteistön sähköasennukset ja -laitteet on lakisääteisen määräaikaistarkastuksen mukaisesti tarkastettu. Asuinrakennuksia lukuun ottamatta muiden rakennusten ja ulkoalueiden sähköasennukset on tarkastettava seuraavin määräajoin

- julkiset, liike-, teollisuus- ja maatalousrakennukset, joissa pääsulakkeet ovat yli 35A, 15 vuoden välein (sähkö tarkastusluokka 1)
- kokoonnuttu- ja majoitustilat sekä suuret liikekiinteistöt 10 vuoden välein (sähkö tarkastusluokka 2)
- räjähdysvaaralliset tilat, joissa kemikaalin tai räjähdysaineen valmistus, käsittely tai varastointi vaatii viranomaisen luvan ja verkonhaltijan jakeluun ja siirtoon käyttämä sähköverkko 5 vuoden välein (sähkö tarkastusluokka 3).

Lisäksi tulee noudattaa suojeluohjeessa S331 Sähköpalojen torjunta annettuja ohjeita.

4.1.4 Tulisijojen ja hormien nuohous

Nuohouksen järjestämisestä vastaa kiinteistön omistaja. Tulisijat hormoneineen tulee nuohota niissä käytettävän polttoaineen laadun ja käytötarkoituksen mukaan seuraavasti

- kiinteällä polttoaineella, kevyt- tai raskasöljyllä tai useammalla polttoaineella toimivat tulisijat hormoneineen kerran vuodessa
- muussa kuin ympärivuotisessa käytössä olevien loma-asuntojen tulisijat hormoneineen tulee nuohota kerran kolmessa vuodessa.

Hormien- ja erityisesti kevythormien kunnon tarkastus on syytä suorittaa nuohouksen yhteydessä.

Tarkastuksessa tulee kiinnittää huomiota, että hormi on yhteensopiva tulisijan kanssa ja itse hormien asennus sekä hormien läpivientikohdat ympäröiviin rakenteisiin nähden tulee olla palomääräysten ja valmistajan asennusohjeiden mukaisesti tehty.

Nuohouksen suorittajalla tulee olla nuohoojan ammattitutkinto.

4.1.5 Muuta paloturvallisuuteen liittyvää

Kiukaan sijoittamisessa on otettava huomioon asennusohjeiden mukaiset suojaetäisyydet. Vaatteiden tai muun palavan materiaalin kuivattaminen kiukaan yläpuolella tai muuten kiukaan välittömässä läheisyydessä on kielletty.

4.1.6 Palavien nesteiden ja nestekaasun säilytys ja käyttö

Palavia nesteitä ja nestekaasua on säilytettävä lakien, asetusten ja näiden nojalla annettujen määräysten sekä pelastusviranomaisten ohjeiden mukaisesti.

Avotulen teko ja tupakointi on kielletty edellä mainittujen aineiden säilytystiloissa sekä niitä käsiteltäessä.

4.2 Suojelutoimet varkauksia ja murtoja vastaan

Rakennuksen ullakot, kellarit ja muut yhteiset tilat on lukittava siten, että asiattomien pääsy näihin tiloihin on estetty. Säilytystilojen ikkunoiden, ovien ja muiden aukkojen on oltava suojaavasti suljettu murtautumisen ja varkauksen varalta.

Kiinteistössä tulee nimetä avainkontrollista vastaava henkilö, jonka tehtäviin kuuluvat lukituksen liittyvät asiat, kuten sarjoituksen muutokset, huolto- ja yleisavainten säilytys, luovutus ja palautus. Luovutetuista avaimista on pidettävä kirjaa ja avainten palautuksesta on huolehdittava avainten haltijan työtehtävien päättyessä.

Kiinteistön ulkoseinään asennetuissa avainsäilytyksessä ei saa säilyttää kiinteistön yleisavainta.

Yleisavainta ei saa luovuttaa talon isännöitsijän, huoltomiehen tai hallituksen jäsenen lisäksi kenellekään muulle kuin huoltoliikelle ja liikekiinteistön osalta siivous- ja vartiointiliikelle. Liikkeeltä, jolle avain luovutetaan, on sopimuksessa edellytettävä näiden suojeluohjeiden noudattamista.

Vakuutuksenottajan tai vakuutetun hallinnassa olevia, muiden käytössä olevien tilojen avaimia tai kulunvalvontajärjestelmissä käytettäviä sisäänpääsyn mahdollistavia välineitä on säilytettävä huolellisesti. Niissä ei saa olla tunnistetietoja, joiden avulla ulkopuolinen voi yhdistää ne tiettyyn lukitusjärjestelmään

Kassakaapin tai -holvin ovet on käytön jälkeen lukittava eikä niiden avainta saa säilyttää samassa huoneistossa.

Kassakoneet ja lippaat on jätettävä suljettuihin säilytystiloihin lukitsemattomina ja avonaisina.

4.3 Omaisuuden suojele vuotovahingoilta

Vesijohtoverkoston ja LVI-laitteiden jäädyttämisen ja vuotovahinkojen estämiseksi on huolehdittava rakennuksen riittävästä lämmityksestä. Mikäli rakennus jätetään kylmän vuodenaikana ilman valvontaa yli viikoksi, on tonttivesijohdon sulkuventtiili suljettava tai käyttövesipumppu kytkettävä pois käytöstä.

Mikäli rakennusta ei lämmitetä kylmän vuodenaikana, on vesijohtoverkosto ja LVI-laitteet tyhjennettävä ja rakennuksen ulkopuolella oleva tonttivesijohdon sulkuventtiili suljettava tai käyttövesipumppu kytkettävä pois käytöstä.

Vesijohtoverkoston liitetty kone tai laite (esim. pesukone) on aina liitettävä omalla sulkuventtiilillä ja paineenkestävällä täyttöletkulla vesijohtoverkoston. Pesukoneen poistoletku tulee asentaa kiinteästi viemäriverkoston tai pesukoneen toimintaa tulee valvoa. Pesukoneiden paineellisten vesijohtojen sulkuventtiilit tulee sulkea pesuohjelman päätyttyä. Putkistoliitos-ten pitävyyttä tulee seurata ja varmistaa, etteivät letkut ole taitoksissa.

Alimmassa kellarikerroksessa säilytettävä tavarat on sijoitettava vähintään 10 cm korkeudelle lattian pinnasta. Kellarikerroksella tarkoitetaan kerrostilaa, jonka lattia kokonaan tai osittain sijaitsee vähintään yhden metrin maanpinnan alapuolella.

4.4 Suojelutoimet rikkovahinkoja vastaan

Vakuutettua omaisuutta on huollettava ja käytettävä maahantulojen tai valmistajan edellyttämällä tai suositellulla tavalla. Huoltotoimenpiteistä on pidettävä kirjaa.

Vakuutetun omaisuuden asennustilojen ja käyttöolosuhteiden, kuten käyttöjännitteen, ilman kosteuden ja lämpötilan on oltava maahantulojen tai valmistajan suositusten mukaiset.

Mukana kuljetettavat tietokoneet ja vastaavanlaiset laitteet on säilytettävä lentokuljetuksen aikana matkustamotiloissa.

4.5 Muut ohjeet

Varus- ja sovellusohjelmistot sekä tiedot on kopioitava vähintään kerran päivässä alkuperäisen lisäksi kahtena varmuuskopiona elektronisen tiedon tallennusvälineelle. Varmuuskopiota on säilytettävä atk-välineille tarkoitettussa palovar-massa varmuusarkistossa, jonka on sijaittava eri palo-osastossa kuin muut kopiot tai vähintään S60 DIS -luokan tietovälinekaapissa.

Kiinteistön öljysäiliöt ja niihin liittyvät öljyputkistot on tarkastettava ensimmäisen kerran 10 käyttövuotena ja tämän jälkeen terässäiliöt joka 5. ja muut säiliöt joka 10. vuosi. Käytöstä poistetuista lämmitysöljysäiliöistä on poistettava lämmitysöljy, laitteistot tehtävä vaarattomaksi ja täyttöyhte poistettava.

Kiinteistön kuntoa tulee tarkkailla säännöllisesti ja havaitut puutteet ja viat tulee korjata viip-
ymättä. Tarkastus ja korjaustoimenpiteistä on pidettävä kirjaa.

mättä. Tarkastus ja korjaustoimenpiteistä on pidettävä kirjaa.

Kattokaivot sekä sadevesikourut ja syöksytorvet tulee puhdistaa säännöllisin väliajoin.

Rakennusten katoille kertyvä lumi ja jää on tarvittaessa poistettava siten, ettei niiden puo-
toamisesta aiheudu vaaraa eikä rakenteiden kantokyky vaarannu.

Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että kiinteistön kunnossapitovastuulla olevat jal-
käytävät ja kulkutiet puhdistetaan lumesta ja jäästä sekä tarvittaessa hiekoitetaan siten, ettei niistä aiheudu liukastumisvaaraa.

ES 5 ARVIOIMIS- JA KORVAUSSÄÄNNÖT

Tämä vakuutus on vakuutuskirjaan merkityn mukaisesti joko täysarvovakuutus, jolloin vakuutuksen kohde on vakuutettu ilman sovittua vakuutusmäärää ja vakuutusmaksu perustuu rakennuksen ilmoitettuun tilavuuteen tai sovittuun vakuutusmäärään perustuva vakuutus.

5.1 Vakuutusmäärä

Omaisuus on vakuutettu sovittuna, kullekin esineelle tai omaisuuserälle vakuutuskirjaan merkitystä vakuutusmäärästä, joka vakuutus-
kirjaan merkityllä indeksillä tarkistettuna (ks. ES 6 Indeksiehto) on vahingon sattuesssa suoritettavan korvauksen yläraja.

Vakuutusmäärä on vakuutusmaksun laskenta-peruste ja ylin korvausmäärä, mutta se ei ole vahingon määrän tai sen arvioimisen peruste.

Vakuutusmäärän peruste on merkitty vakuutus-
kirjaan. Se on jokin seuraavista:

5.1.1 Jälleenhankinta-arvo

Jälleenhankinta-arvo on rahamäärä, joka tarvi-
taan uuden samanlaisen tai lähinnä vastaavan omaisuuden hankkimiseen samalle paikalle.

Ellei toisin ole vakuutusyhtiön kanssa sovittu, vakuutusmäärä perustuu omaisuuden jälleen-
hankinta-arvoon.

5.1.2 Päivänarvo

Päivänarvo on rahamäärä, joka saadaan, kun jälleenhankinta-arvosta vähennetään, mitä omaisuus on arvossa menettänyt iän, käytön, tekniikan vanhentumisen, käyttökelppoisuuden alenemisen tai muun sellaisen syyn johdosta. Huomioon otetaan myös omaisuuden käyttö-
kelppoisuuden aleneminen paikkakunnan muut-
tuneiden olosuhteiden, kuten harjoitetun elin-
keinotoiminnan lakkaamisen tai muun sellaisen syyn vuoksi. Päivänarvoa määriteltäessä raken-
nusten osalta huomioon otetaan myös omaisuu-
den käypä arvo. Käyvällä arvolla tarkoitetaan rahamäärää, joka olisi saatu, jos omaisuus olisi myyty normaalisti ennen vahinkoa.

Päivänarvo ei voi ylittää omaisuuden jälleen-
hankinta-arvoa.

5.1.3 Ensiriski

Ensiriski on vakuutuskirjaan merkitty vakuutuk-
sen kohteelle sovittu vakuutusmäärä. Ensiriski-
vakuutukseen ei sovelleta alivakuutussäännöksiä (ks. ES 5.4.2 Alivakuutus).

5.2 Korvaus laajuus

Vakuutuksesta korvataan vakuutetulle omai-
suudelle aiheutunut suoranainen esinevahinko. Korvaus on enintään omaisuuden, kunkin esi-
neen tai omaisuuserän sovittu vakuutusmäärä vahinkohetken mukaisesti indeksillä tarkistettu-
na (ks. ES 6 Indeksiehto).

Lisäksi vakuutuksesta korvataan suoranaisen esinevahingon korjaamiseksi tai jälleenhankin-
nan suorittamiseksi välttämättömät vakuutuk-
sen kohteena olevan rakennuksen rakenteiden avaa-
mis- ja sulkemiskustannukset ja maan kai-
vu- ja täyttökustannukset.

5.3 Omaisuuden arvon ja esine- vahingon määrän laskeminen

5.3.1 Jälleenhankinta-arvon mukainen vahin- gon määrä

Jälleenhankinta-arvon mukainen vahingon
määrä saadaan, kun omaisuudella välittömästi

ennen vahinkoa olleesta arvosta vähennetään jäljelle jääneen omaisuuden arvo (jäännösarvo). Molemmat arvot lasketaan jälleenhankinta-arvon mukaan. (Ks. ES 5.1.1)

Jos vahingoittunut omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on korjauskustannukset, kuitenkin enintään jälleenhankinta-arvo ja jäännösarvon erotus.

Jos kuitenkin esineen arvo on vahinkohetkeen mennessä laskenut niin, että päivänarvo on ollut alle 50 % jälleenhankinta-arvosta välittömästi ennen vahinkoa, vahingon määrä lasketaan päivänarvon mukaan (ks. ES 5.1.2). Kukin vahingoittunut esine arvioidaan erikseen.

Korvauksista vähennetään vakuutusehdoissa tai vakuutuskirjassa mainitut ikävähennykset. (Ks. ES 3.1.1, 5.3.4 - 5.3.6)

5.3.2 Päivänarvon mukainen vahingon määrä
Päivänarvon mukainen vahingon määrä saadaan, kun päivänarvosta vähennetään jäljelle jääneen omaisuuden arvo (jäännösarvo). Molemmat arvot lasketaan päivänarvon mukaan. (Ks. ES 5.1.2)

Jos omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on korjauskustannukset, kuitenkin enintään päivänarvon ja jäännösarvon erotus.

Korvauksista vähennetään vakuutusehdoissa tai vakuutuskirjassa mainitut ikävähennykset. (Ks. ES 3.1.1, 5.3.4 - 5.3.6)

5.3.3 Ensiriskin mukainen vahingon määrä
Jos omaisuus on vakuutettu ensiriskivakuutuksella, poikkeaa korvaus jälleenhankinta- ja päivänarvokorvauksesta siltä osin ettei alivakuutussääntöä sovelleta.

Korvauksista vähennetään vakuutusehdoissa tai vakuutuskirjassa mainitut ikävähennykset. (Ks. ES 3.1.1, 5.3.4 - 5.3.6)

5.3.4 Vahingon määrä rakennusta palvelevien koneiden ja laitteiden rikkoutumisvahingoissa
Kohdassa ES 2.1.1 mainitulle omaisuudelle aiheutuneissa korvattavissa vahingoissa kaikista korjaus- tai jälleenhankintakustannuksista, mukaan lukien kohdassa ES 3.1.1 mainitut esinevahinkoon kuuluvat kustannukset, tehdään 5 % vähennys jokaiselta alkaneelta käyttövuodelta viidennestä käyttövuodesta alkaen. Käyttövuosien laskemiseen aloitetaan asennusvuotta seuraavan kalenterivuoden alusta. Vähennys lasketaan kertomalla poistoprosentti käyttövuosien lukumäärällä.

5.3.5 Vahingon määrä vuotovahingoissa
Jos vahingon on aiheuttanut nesteen, höyryn tai kaasun äkillinen, ennalta arvaamaton vuoto suoraan vakuutuksen kohteena olevasta rakennukseen kuuluvasta kiinteästi asennetusta
- vesijohdosta tai jätevesiviemäri-, lämpö-, höyry-, kaasu- tai öljyputkistosta, öljysäiliöstä, sisäpuolisesta sadevesiviemäristä, pore- tai uima-altaan putkistosta taikka näihin kiinteästi liitetystä koneesta, laitteesta tai
- aineen säilytysastiasta, tehdään vuotovahingoissa vahingon aiheuttaneen johdon, putkiston tai muun laitteen iän perusteella kaikista rakennuksen korjaus- tai jälleenhankintakustannuksista ikävähennys seuraavan taulukon mukaisesti.

Johdon, putkiston tai muun laitteen ikä/vuotta	Ikävähennys %
11 – 20	10
21 – 30	20
31 – 40	40
41 – 50	50
51 tai yli	60

Ikävähennys on kuitenkin enintään 20 000 euroa vahinkoa kohti.

Johdon, putkiston tai muun laitteen ikä lasetaan asennusvuotta seuraavan kalenterivuoden alusta.

5.3.6 Vahingon määrä irtaimen omaisuuden rikkoutumisvahingoissa

Vahinkojen korjaus- ja jälleenhankintakustannuksista tehdään vähennys jokaiselta alkaen käyttövuodelta toisesta käyttövuodesta alkaen seuraavasti

- 20 % vuodessa
- toimistokoneet ja -laitteet
 - atk- laitteet, esim. työasemat ja palvelimet, sekä niiden oheislaitteet, kuten kuvanlukijat ja lasertulostimet
 - tietoliikennelaitteet
 - puhelinkeskukset
 - äänen- ja kuvan toistamiseen ja tallentamiseen tarkoitettut laitteet sekä vahvistinlaitteet

- 5 % vuodessa
- muut irtaimen omaisuuteen liittyvät koneet ja laitteet

Käyttövuosien laskeminen aloitetaan käyttöönottovuotta seuraavan kalenterivuoden alusta. Vähennys lasketaan kertomalla poistoprosentti käyttövuosien lukumäärällä.

Ikävähennystä ei tehdä, jos vahingon on aiheuttanut koneen tai laitteen ulkopuolinen irtipäässyt tuli, salamaniisku, räjähdys taikka murto, ryöstö, nestevuoto rakennuksen kiinteästä putkistosta tai käyttölaitteesta tai myrsky.

5.3.7 Arvonlisävero

Vahingon määrää laskettaessa otetaan huomioon arvonlisäveroa koskevat säännökset. Veron osuutta ei makseta silloin, kun se voidaan vähentää korvauksen saajan verotuksessa. Arvonlisäveroa ei korvata myöskään silloin, kun vakuutetulla on palautusoikeus arvonlisäveroon.

5.4 Korvauksen määrä

Korvauksen määrä saadaan, kun vahingon määrästä vähennetään omavastuu.

5.4.1 Omavastuu

Vakuutuksenottajalla on omavastuu jokaisessa vahingossa. Omavastuu on merkitty vakuutuskirjaan. Vakuutukseen liittyvissä muissa ehdoissa tai vakuutuskirjassa voi olla omavastuun laskemista koskevia sääntöjä, kuten palovakuutuksen korotettu omavastuu tulitöissä aiheutetuissa vahingoissa.

5.4.1.1 Omavastuu tulitöissä
Jos vahinko on aiheutunut tulitöistä (ks. ES 4.1.1), on vakuutuksenottajan omavastuu vakuutuskirjaan merkityn omavastuun kymmenkertainen määrä, kuitenkin enintään 20 000 euroa tai tätä suurempi, vakuutuskirjaan merkityn omavastuun määrä.

5.4.1.2 Omavastuu palonkestävän jätekatoksen tai syvässäiliön palovahingossa
Omavastuuta ei vähennetä, jos palonkestävä jätekatos tai syvässäiliö on rajoittanut korvattavan palovahingon määrää.

5.4.1.3 Omavastuu hälyttimen rajoittamissa vuotovahingoissa
Omavastuuta ei vähennetä, jos vuotovahinko on pienentynyt siitä syystä, että vakuutuspaikassa oleva vuotohälytyslaitteisto on toiminnallaan rajoittanut korvattavan vuotovahingon määrää.

5.4.1.4 Omavastuu vuotovahingossa
Mikäli vahingon on aiheuttanut avoinna olevasta johtoverkkoon kuuluvasta hanasta, sulkuventtiilistä tai suihkulaitteesta virrannut neste, omavastuu on jokaisessa vahingossa 25 % vahingon määrästä, kuitenkin vähintään vakuutuskirjaan merkitty omavastuu, ellei vahinko ole seurausta hanan, sulkuventtiilin tai suihkulaitteen mekaanisesta rikkoutumisesta.

5.4.2 Alivakuutus

Täysarvovakuutus

Jos rakennuksen vakuutuskirjan liitteenä olevassa kohdeluettelossa mainittu tilavuus on todellista tilavuutta pienempi, vakuutuksesta korvataan vain niin suuri osa vahingon määrästä kuin vakuutuskirjan liitteenä olevan kohdeluettelossa mainitun tilavuuden ja todellisen tilavuuden välinen suhde osoittaa. Todellinen tilavuus lasketaan RT- kortissa 120.12 annetun määritelmän mukaan.

Vakuutusmäärään perustuva vakuutus

Jos vakuutusmäärä on omaisuuden arvoa pienempi, on kyseessä alivakuutus. Vakuutuksesta korvataan alivakuutetulle omaisuudelle tai etuudelle sattuneesta vahingosta ainoastaan niin suuri osa vahingosta kuin vakuutusmäärän ja omaisuuden arvon välinen suhde osoittaa.

5.4.3 Ylivakuutus

Vakuutuksesta ei korvata ylivakuutetulle omaisuudelle sattuneen vahingon johdosta enempää kuin vahingon peittämiseksi tarvitaan. (Ks. YL 11.1)

Täysarvovakuutus

Jos rakennuksen vakuutuskirjan liitteenä olevassa kohdeluettelossa merkitty tilavuus on todellista tilavuutta suurempi, on kyseessä ylivakuutus.

Vakuutusmäärään perustuva vakuutus

Jos vakuutusmäärä on omaisuuden arvoa suurempi, on kyseessä ylivakuutus.

5.5 Korvauksen suorittaminen

Ensin suoritetaan päivänarvon mukainen korvaus. Jälleenhankinta-arvon ja päivänarvon mukaisten korvausten erotus suoritetaan, kun vahingoittunut omaisuus kahden vuoden kuluessa vahingosta on korjattu tai omaisuuden tilalle on hankittu samanlaatuista ja samaan käyttöön tarkoitettua omaisuutta samalle paikalle.

Oikeus jälleenhankinta-arvon ja päivänarvon mukaisten korvausten erotukseen on vain vakuutuksenottajalla tai kolmannen henkilön hyväksi tehdyssä vakuutuksessa tällä henkilöllä. Oikeutta ei voi siirtää.

Jos rakentaminen viivästyy viranomaisen toimen johdosta, kahden vuoden aikaan lisätään viivästysaika.

5.6 Rakennuksen jäännösarvo

5.6.1 Jäännösarvon alentumisen korvaaminen

Jos rakennus- tai tielainsäädännön perusteella voimassa oleva rakennuskielto tai rakentamisrajoitus estää vahingossa säilyneiden rakennusosien käyttämisen rakennuksen kunnostamisessa, korvataan myös jäännösarvon alentuminen.

5.6.2 Poikkeuslupa

Vakuutuksenottajan tulee esittää selvitys siitä, että rakennuskielto tai rakentamisrajoitus on voimassa.

Jos vakuutusyhtiö pyytää, vakuutuksenottajan tulee hakea poikkeuslupaa saattaakseen rakennuksen entiseen kuntoonsa, sekä, jollei lupaa myönnetä, hakea muutosta päätökseen. Vakuutuksenottajan tulee vakuutusyhtiön pyynnöstä valtuuttaa vakuutusyhtiö edustamaan häntä poikkeuslupan hakemisessa.

5.7 Muita korvaukseen liittyviä säännöksiä

5.7.1 Piirustusten ym. korvaaminen

Piirustukset, asiakirjat samoin kuin mallit ja muotit korvataan ainoastaan, mikäli vahingoittuneen omaisuuden tilalle hankitaan vastaavat kahden vuoden kuluessa vahingosta. Työn alaisena olevista käsikirjoituksista ja käännöstoista korvataan vain ne osuudet, jotka vahingon johdosta on tehtävä uudelleen keskeneräisen työn loppuunsaattamiseksi.

5.7.2 Keskeneräiset työt

Jos vaihto-omaisuuden vakuutusarvosta ei ole muuta sovittu, keskeneräisten töiden arvo lasetaan niiden hinnoitteluperusteiden mukaan, joista vakuutuksenottaja on sopinut ennalta tilaajan kanssa. Korvaus suoritetaan edellä mainittujen hinnoitteluperusteiden mukaan vahingoittuneen omaisuuden vahinkohetkellä olleen työvaiheen mukaiseen arvoon saakka.

5.7.3 Arvopaperit

Osakkeista, kuolettamiskelpoisista obligaatioista, debenttureista, muista joukkovelkakirjalainoista ja muista kuolettamiskelpoisista rahoitusvälineistä korvataan vain niiden kuolettamisesta aiheutuvat kustannukset.

5.7.4 Rahakorvauksen vaihtoehdot

Vakuutusyhtiöllä on oikeus rakennuttaa, hankkia tai korjauttaa hävinnyt tai vahingoittunut omaisuus sen sijaan, että maksaisi korvauksen rahana.

Vakuutusyhtiöllä on oikeus määrätä rakentaja tai korjaaja, joka uudelleen rakentaa tai korjaa vahingon, tai määrätä hankintapaikka, josta vastaavanlainen omaisuus hankitaan.

5.7.5 Kiinnitettävissä oleva omaisuus

Sellaisesta omaisuudesta, johon voidaan vahvistaa kiinnitys, suoritetaan korvaus vakuutuksenottajalle vasta, kun hän on selvittänyt, että omaisuutta ei ole kiinnitetty velan vakuudeksi tai että kiinnityksenhaltijat ovat suostuneet korvauksen suorittamiseen vakuutuksenottajalle (vrt. Yrityskiinnityslaki 13 § ja Maakaari 17 luku 8 §).

Kiinteistön osalta selvitystä ei vaadita, mikäli vakuutuksenottaja osoittaa, että

- vahinko on korjattu
- korvauksen käyttämisestä vahingoittuneen omaisuuden korjaamiseen on annettu vakuus
- korvauksen määrä on kiinteistön arvoon verrattuna vähäinen tai
- kun muutoin on ilmeistä, ettei korvauksen nostaminen heikennä velkojan mahdollisuutta saada suoritusta saamiselleen.

5.7.6 Vakuutusyhtiön oikeus lunastaa vahingoittunut omaisuus

Vakuutuksen kohteena oleva omaisuus jää vahingoittuneenakin omistajalleen. Vakuutusyhtiöllä on kuitenkin oikeus lunastaa jäljelle jäänyt omaisuus tai osa siitä. Lunastus korvataan samalla perusteella (joko jälleenhankinta-arvon tai päivänarvon perusteella) kuin kyseisen esineen tai omaisuuserän vahinkokin.

5.7.7 Vakuutuksenottajan velvollisuus palauttaa takaisin saatu omaisuus

Jos vakuutuksenottaja saa menetettyä omaisuutta takaisin korvauksen maksamisen jälkeen, hänen tulee viipymättä luovuttaa se vakuutusyhtiölle tai palauttaa korvaus sen osalta.

ES 6 INDEKSIEHDOT

Vakuutus on sidottu vakuutuskirjassa mainittuun indeksiin.

6.1 Vakuutusmaksun tai vakuutusmäärän indeksitarkistus vakuutuskausittain

6.1.1 Täysarvovakuutus

Vakuutusmaksu on sidottu vakuutuskirjassa mainittuun indeksiin. Vakuutusmaksu tarkistetaan jokaisen vakuutuskauden alkamispäivänä. Vakuutusmaksua muutetaan tuolloin yhtä monta prosenttia kuin tarkistusindeksi poikkeaa perusindeksistä.

Perusindeksi on vakuutuksen alkamisvuotta edeltäneen vuoden elokuun indeksi.

Tarkistusindeksi on vakuutuskirjaan merkityn vakuutuskauden alkamiskuukautta edeltäneen kalenterivuoden elokuun indeksi.

6.1.2 Vakuutusmäärään perustuva vakuutus

Vakuutuskirjaan liitetyn kohdeluettelon vakuutusmäärät tarkistetaan jokaisen vakuutuskauden alkamispäivänä. Vakuutusmäärää muutetaan tuolloin yhtä monta prosenttia kuin tarkistusindeksi poikkeaa perusindeksistä. Samalla vakuutusmäärään lisätään vakuutuskauden aikana tehtyjen ja ilmoitettujen investointien määrä.

Perusindeksi on ensimmäisen vakuutuskauden alkamiskuukautta viisi kuukautta aikaisemman kalenterikuukauden indeksi.

Tarkistusindeksi on vakuuskirjaan merkittyä vakuutuskuukautta viisi kuukautta aikaisemman kalenterikuukauden indeksi.

Vakuutusmaksut muuttuvat tarkistettua vakuutusmäärää vastaaviksi.

6.2 Vakuutusmäärä vahinko hetkellä (Ei koske täysarvovakuutusta)

Vakuutusmäärä on vahingon sattussa yhtä monta prosenttia vakuutuskirjaan liitetyn kohdeluettelon mukaisesta vakuutusmäärästä kuin viisi kuukautta aikaisemman kalenterikuukauden indeksi on perusindeksistä.

Vahinkohetken vakuutusmäärässä otetaan lisäksi huomioon vakuutuskauden aikana ennen vahinkoa kyseessä olevaan vakuutuspaikkaan tehdyt rakennus- ja koneinvestoinnit, kuitenkin seuraavin rajoituksin

- investoinnit perustuvat samaan toimintaan, johon vakuutuksen kohteena olevaa omaisuutta on käytetty
- indeksin noususta ja investoinneista johtuva kunkin vakuutuskirjan kohdan vakuutusmäärän nousu voi yhteensä olla enintään 15 % vakuutuskirjaan merkitystä vakuutusmäärästä, kuitenkin enintään vakuutuskirjassa mainittu määrä.

ES 7 MONIVAKUUTUS

Jos sama omaisuus on vakuutettu usealla vakuutuksella saman vahingon varalta, on kyseessä monivakuutus, jolloin korvaus lasketaan Vakuutussopimuslain mukaisesti.

YLEISET SOPIMUSEHDOT

YL 1 ERÄÄT KESKEISET KÄSITTEET

Vakuutuksenottaja on se, joka on tehnyt Pohjola Vakuutus Oy:n tai A-Vakuutus Oy:n (jäljempänä vakuutusyhtiön) kanssa vakuutussopimuksen.

Vakuutuksenantajasta käytetään näissä ehtoissa nimitystä vakuutusyhtiö.

Vakuutettu on se, jonka hyväksi vahinkovakuutus on voimassa.

Kuluttaja on henkilö, joka hankkii kulutushyödykkeitä pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten.

Kuluttajaan rinnastettava vakuutuksenottaja on sellainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa tai muun toimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopimuspuolena rinnastettava kuluttajaan.

Vakuutuskausi on sovittu vakuutuskirjaan merkitty vakuutuksen voimassaoloaika. Jatkuva vakuutussopimus jatkuu sovitun vakuutuskauden kerrallaan, jollei jompikumpi sopimuspuoli irtisano sopimusta.

Suojeluohje on vakuutuskirjassa, vakuutusehdoissa tai muutoin kirjallisesti asetettu velvollisuus noudattaa määräyksiä, joilla on tarkoitus estää tai rajoittaa vahingon syntymistä tai määrätä siitä, että vakuutuksen kohdetta käytettävällä tai huolehtivalla henkilöllä tulee olla määrätty kelpoisuus.

Rajoitusehto on vakuutuskirjassa, vakuutusehdoissa tai muussa kirjallisessa sopimuksessa oleva ehto tai määräys, joka määrittelee korvauspiirin ulkopuolelle jääviä vahinkoja tai rajoittaa vakuutusturvaa.

YL 2 TIETOJEN ANTAMINEN ENNEN VAKUUTUSSOPIMUKSEN TEKEMISTÄ

2.1 Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus

Vakuutusyhtiö antaa ennen vakuutussopimuksen solmimista vakuutuksen hakijalle vakuutustarpeen arvioimiseksi ja vakuutuksen valitsemiseksi tarpeelliset tiedot, kuten tietoja vakuutusyhtiön omista vakuutusmuodoista, vakuutusmaksuista ja vakuutusehdoista. Tietoja annettaessa kiinnitetään huomiota myös vakuutusturvan olennaisiin rajoituksiin.

Kuluttajille tai kuluttajiin rinnastettaville vakuutuksenottajille on vakuutusten etämyynnissä lisäksi annettava kuluttajasuojalain 6 a luvussa tarkoitetut ennakkotiedot. Etämyynnillä tarkoitetaan esim. vakuutusten myymistä puhelimitse tai verkossa.

2.1.1 Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti

2.1.1.1 Yritysten ja yhteisöjen vakuutukset
Jos vakuutusyhtiö tai sen edustaja on vakuutusta markkinoitaessa antanut vakuutuksenottajalle puutteellisia, virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, vakuutusyhtiö oikaisee väärät tiedot viipymättä virheen tultua havaituksi. Vakuutussopimuksen katsotaan olevan voimassa oikaistujen tietojen mukaisena siitä alkaen, kun tieto oikaisusta on annettu vakuutuksenottajalle.

2.1.1.2 Kuluttajien ja kuluttajiin rinnastettavien vakuutuksenottajien vakuutukset
Jos vakuutusyhtiö tai sen edustaja on vakuutusta markkinoitaessa jättänyt vakuutuksenottajalle antamatta tarpeellisia tietoja vakuutuksesta tai on antanut hänelle siitä virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutussopimuksen

katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksenottajalla oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää.

2.2 Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tiedonantovelvollisuus

2.2.1 Yritysten ja yhteisöjen vakuutukset

Vakuutuksenottajalla tarkoitetaan tässä myös vakuutettua sekä vakuutuksenottajan tai vakuutetun edustajaa.

Vakuutuksenottajan tulee ennen vakuutuksen myöntämistä antaa oikeat ja täydelliset vastaukset vakuutusyhtiön esittämiin kysymyksiin, sekä ilmoittaa muutkin tiedot, joilla vakuutuksenottaja käsitti tai hänen olisi pitänyt käsittää olevan merkitystä vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kannalta. Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tulee lisäksi ilman aiheetonta viivytystä vakuutuskauden aikana oikaista vakuutusyhtiölle antamansa vääräksi tai puutteelliseksi havaitsemansa tiedot.

2.2.2 Kuluttajien ja kuluttajiin rinnastettavien vakuutuksenottajien vakuutukset

Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tulee ennen vakuutuksen myöntämistä antaa oikeat ja täydelliset vastaukset vakuutusyhtiön esittämiin kysymyksiin, joilla voi olla merkitystä vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kannalta. Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tulee lisäksi vakuutuskauden aikana ilman aiheetonta viivytystä oikaista vakuutusyhtiölle antamansa, vääräksi tai puutteelliseksi havaitsemansa tiedot.

2.3 Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti

2.3.1 Yritysten ja yhteisöjen vakuutukset

Vakuutuksenottajalla tarkoitetaan tässä kohdassa myös vakuutettua sekä vakuutuksenottajan tai vakuutetun edustajaa.

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on täyt-
täessään edellä mainittua velvollisuuttaan me-
netellyt vilpillisesti, vakuutus sopimus ei sido
vakuutusyhtiötä. Vakuutusyhtiöllä on oikeus pi-
tää suoritettavat vakuutusmaksut, vaikka vakuutus
raukeaisi.

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahal-
lisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida
pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovel-
vollisuutensa, korvausta voidaan alentaa tai se
voidaan evätä. Harkittaessa onko korvausta
alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon,
mikä merkitys seikalla, jota vakuutuksenottajan
tai vakuutetun antama väärä tai puutteellinen
tieto koskee, on ollut vahingon syntymiseen.
Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan
ja vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden
laatu sekä olosuhteet muutoin.

Jos vakuutusmaksu on vakuutuksenottajan tai
vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tie-
don takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut,
jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, ote-
taan korvausta alennettaessa huomioon sovittu
vakuutusmaksun suhde vakuutusmaksuun, joka
olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja
täydellisiä. Vähäinen poikkeama annetun tiedon
ja täydellisen tiedon välillä ei kuitenkaan oikeuta
vakuutuskorvauksen alentamiseen.

2.3.2 Kuluttajien ja kuluttajiin rinnastettavien vakuutuksenottajien vakuutukset

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on täyt-
täessään edellä mainittua velvollisuuttaan me-
netellyt vilpillisesti, vakuutus sopimus ei sido
vakuutusyhtiötä. Vakuutusyhtiöllä on oikeus pi-
tää suoritettavat vakuutusmaksut, vaikka vakuutus
raukeaisi.

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahal-
lisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida
pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovel-
vollisuutensa, korvausta voidaan alentaa tai se
voidaan evätä. Harkittaessa onko korvausta
alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon,
mikä merkitys seikalla, jota vakuutuksenottajan
tai vakuutetun antama väärä tai puutteellinen
tieto koskee, on ollut vahingon syntymiseen.
Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan
ja vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden
laatu sekä olosuhteet muutoin.

Jos vakuutusmaksu on vakuutuksenottajan tai
vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tie-
don takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut,
jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, ote-
taan korvausta alennettaessa huomioon sovittu
vakuutusmaksun suhde vakuutusmaksuun, joka
olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja
täydellisiä. Vähäinen poikkeama annetun tiedon
ja täydellisen tiedon välillä ei kuitenkaan oikeuta
vakuutuskorvauksen alentamiseen.

YL 3 VAKUUTUSYHTIÖN VASTUUN ALKAMINEN JA VAKUUTUS- SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

3.1 Vakuutusyhtiön vastuun alkaminen

Vakuutusyhtiön vastuu alkaa osapuolten sopi-
masta ajankohdasta. Jollei muusta ajankohdas-
ta ole yksilöllisesti sovittu, vakuutusyhtiön vas-
tuu alkaa silloin, kun vakuutusyhtiö tai vakuutuk-
senottaja on antanut tai lähettänyt hyväksyvän
vastauksen toisen sopijapuolen tarjoukseen.

Jos on erityisiä syitä, esimerkiksi vakuutuk-
senottajan aikaisempi maksulaiminlyönti, va-
kuutuksen laatu tai kesto, vakuutusyhtiön vastuu
alkaa vasta, kun vakuutusmaksusta koskeva maksu
on suoritettu. Maksamisedellytyksistä tehdään
merkintä vakuutusmaksua koskevaan laskuun

Jos vakuutuksenottaja on antanut tai lähettänyt
kirjallisen vakuutushakemuksen vakuutusyhtiö-
lle ja jos on ilmeistä, että vakuutusyhtiö olisi
hakemuksen hyväksynyt, vastaa vakuutusyhtiö
myös hakemuksen antamisen tai lähettämisen
jälkeen sattuneesta vahingosta.

Vakuutushakemus tai hyväksyvä vastaus, jon-
ka vakuutuksenottaja on antanut tai lähettänyt
vakuutusyhtiön edustajalle, katsotaan jätetyksi
tai lähetetyksi vakuutusyhtiölle.

Jollei ole selvitystä siitä, mihin vuorokauden

aikaan vastaus tai hakemus on annettu tai lähe-
tetty, katsotaan tämän tapahtuneen klo 24.00.

3.2 Vakuutus sopimuksen voimassaolo

Vakuutus sopimus on joko jatkuva tai määrä-
aikainen.

Jatkuva vakuutus sopimus on ensimmäisen
vakuutuskauden päätyttyä voimassa sovittu
vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutuk-
senottaja tai vakuutusyhtiö irtisano sopimus-
ta. Vakuutus sopimus voi päättyä myös ilman
irtisanomista kohdassa 16.4 mainitusta syystä
(omistajan vaihdos).

Määräaikainen vakuutus sopimus on voimassa
sovittu vakuutuskauden, jollei vakuutuksenotta-
ja tai vakuutusyhtiö irtisano sopimusta tai jollei
sopimus päätty vastaavasti kohdassa 16.4 mai-
nituista syistä (omistajan vaihdos).

Vakuutus sopimus voi päättyä myös muista jäl-
jempänä kohdissa 4.2.1 ja 16 mainituista syistä.

YL 4 VAKUUTUSMAKSU

4.1 Vakuutusmaksun suorittaminen

4.1.1 Yritysten ja yhteisöjen vakuutukset

Vakuutusmaksu on suoritettava viimeistään va-
kuutusyhtiön lähettämässä laskussa mainittuna
eräpäivänä. Ensimmäistä maksua ei kuitenkaan
tarvitse suorittaa ennen vakuutusyhtiön vastuun
alkamista, ellei maksun suorittaminen ole va-
kuutus ehtojen mukaan vakuutusyhtiön vastuun
alkamisen edellytys, eikä myöhempiä maksuja
ennen sovittu vakuutusmaksukauden tai vakuu-
tuskauden alkamista.

Jos vakuutuksenottajan suoritus ei riitä kaikkien
vakuutusyhtiön vakuutusmaksusaatavien mak-
samiseen, vakuutusyhtiöllä on oikeus määrätä,
mitä vakuutusmaksusaatavia hänen suorituksil-
laan lyhennetään.

4.1.2 Kuluttajien ja kuluttajiin rinnastettavien vakuutuksenottajien vakuutukset

Vakuutusmaksu on suoritettava viimeistään
vakuutusyhtiön lähettämässä laskussa mainit-
tuna eräpäivänä. Vaikka laskun eräpäivä olisi
aikaisemmin, vakuutusmaksu voidaan suorittaa
kuukauden kuluessa siitä, kun vakuutusyhtiö on
lähettänyt vakuutuksenottajalle laskun. Ensim-
mäistä maksua ei kuitenkaan tarvitse suorittaa
ennen vakuutusyhtiön vastuun alkamista, ellei
maksun suorittaminen ole vakuutus ehtojen mu-
kaan vakuutusyhtiön vastuun alkamisen edel-
lytys, eikä myöhempiä maksuja ennen sovittu
vakuutusmaksukauden tai vakuutuskauden
alkamista. Jos vakuutusyhtiön vastuu alkaa
joltakin osin myöhemmin, tätä osaa koskevaa
vakuutusmaksua ei tarvitse suorittaa ennen
vastuun alkamista.

Jos vakuutuksenottajan suoritus ei riitä kaik-
kien vakuutusyhtiön vakuutusmaksusaatavien
maksamiseen, vakuutuksenottajalla on oikeus
määrätä, mitä vakuutusmaksusaatavia hänen
suorituksillaan lyhennetään.

Vakuutuksenottajan maksusuoritus kohdiste-
taan vakuutus sopimukseen kuitenkin ensisijai-
sesti maksetun laskun viitetietojen mukaisesti,
ellei vakuutuksenottaja ole suorituksen yhtey-
dessä kirjallisesti erikseen toisin määrännyt.

4.2 Vakuutusmaksun viivästyminen

4.2.1 Irtisanomisoikeus viivästyksen joh- dosta

Jos vakuutuksenottaja on laiminlyönyt vakuu-
tusmaksun suorittamisen eräpäivään mennen-
sä, vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisano vapaa-
ehtoinen vakuutus päättyväksi 14 vuorokauden
kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen
lähettämisestä.

Jos vakuutuksenottaja suorittaa koko vakuu-
tusmaksun ennen irtisanomisajan päättymistä,
ei vakuutus kuitenkaan päätty irtisanomisajan
kuluttua. Vakuutusyhtiö mainitsee tästä mah-
dollisuudesta irtisanomista koskevassa ilmoi-
tuksessa.

Jos vakuutuksenottajana on kuluttaja tai kulut-
tajaan rinnastettava vakuutuksenottaja ja mak-
sun laiminlyönti on johtunut vakuutuksenottajan

maksuvaikeuksista, joihin hän on joutunut sai-
rauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan
vuoksi pääasiassa ilman omaa syytä, vakuutus
päättyy irtisanomisesta huolimatta vasta 14
vuorokauden kuluttua esteen lakkaamisesta.
Vakuutus päätty kuitenkin viimeistään kolmen
kuukauden kuluttua irtisanomisajan päättymi-
sestä. Vakuutuksenottajan on ilmoitettava kirjail-
lisesti vakuutusyhtiölle tässä tarkoitettusta mak-
su vaikeudesta viimeistään irtisanomisaikana.

4.2.2 Viivästys korko sekä perintä- ja oikeu- denkäyntikulut

Jos vakuutusmaksua ei suoriteta määräaikaan
mennessä, myöhästymisajalta on suoritettava
viivästys korkoa korkolain mukaan.

Vakuutusyhtiö on oikeutettu korvauksiin va-
kuutusmaksun perinnästä aiheutuvista kuluista
perintälain mukaisesti. Jos vakuutusmaksu pe-
ritään oikeusteitse, on vakuutusyhtiö oikeutettu
lisäksi lain mukaisiin oikeudenkäyntimaksuihin
ja -kuluihin. Vakuutusyhtiö voi myös siirtää saa-
tavansa perittäväksi kolmannelle osapuolelle.

4.3 Viivästyneen vakuutusmaksun suorittaminen

Jos vakuutuksenottaja suorittaa laiminlyödyn
vakuutusmaksun kokonaisuudessaan sen jäl-
keen, kun vakuutus on päättynyt, vakuutusyhtiön
vastuu alkaa maksun suorittamista seuraava-
sta päivästä. Vakuutus on tällöin voimassa
alun perin sovittu vakuutuskauden loppuun siitä
lukien, kun vakuutus tuli uudelleen voimaan.

Jos vakuutusyhtiö ei kuitenkaan halua saattaa
päättynyttä vakuutusta uudelleen voimaan, se
ilmoittaa 14 vuorokauden kuluessa vakuutus-
maksun suorittamisesta vakuutuksenottajalle,
ettei se suostu ottamaan maksua vastaan.

4.4 Vakuutusmaksun palauttaminen

Jos vakuutus päättyy sovittua ajankohtaa aikai-
semmin, on vakuutusyhtiöllä oikeus vakuutus-
maksuun vain siltä ajalta, jonka sen vastuu on
ollut voimassa. Muu osa jo suoritettua vakuu-
tusmaksusta palautetaan vakuutuksenottajalle.
Vakuutusmaksua ei kuitenkaan palauteta, jos
kohdassa 2.2 vakuutuksenottajan ja vakuutetun
tiedonantovelvollisuutta koskevassa asiassa on
menetelty vilpillisesti.

Palautettava vakuutusmaksu lasketaan siten,
että maksunpalautusta koskevan vakuutuskauden
maksusta vähennetään voimassaoloa vas-
taavan ajanjakson osuus maksusta seuraavan
kaavan mukaisesti:

$$\text{Vakuutus-} \quad \text{—} \quad \left(\text{voimassaolo päivinä} \times \text{vakuutuskauden} \right) \\ \text{kauden maksu} \quad \left(\text{vakuutuskausi päivinä} \times \text{maksu} \right) \\ = \text{palautettava maksu}$$

Vakuutusyhtiö vähentää palautettavasta va-
kuutusmaksusta käsittelemänsä 50 euroa
tai vakuutuksesta perittään vakuutus kirjassa,
vakuutusehdoissa tai muussa vakuutusyhtiön
ja vakuutuksenottajan välisessä sopimuksessa
määritelty minimimaksu.

Vakuutusmaksua ei kuitenkaan palauteta erik-
seen, jos palautettava maksu on vähemmän kuin
vakuutus sopimus laissa mainittu euromäärä.

4.5 Kuittaus palautetusta maksusta

Vakuutusyhtiö voi vähentää palautettavasta va-
kuutusmaksusta maksamattomat erääntyneet
vakuutusmaksut ja muut erääntyneet saatavat.
Mikäli palautettava määrä ei riitä kaikkien erään-
tyneiden saatavien suoritukseksi, käytetään se
saatavien suoritukseksi kohdassa 4.1 mainituilla
tavoilla yleisten kuittaussäännösten mukaisesti.

YL 5 TIETOJEN ANTAMINEN SOPIMUKSEN VOIMASSA- OLOAIKANA

5.1 Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus

5.1.1 Yritysten ja yhteisöjen vakuutukset

Vakuutusyhtiö toimittaa vakuutuksenottajalle
vakuutus sopimuksen tekemisen jälkeen vakuu-
tuskirjan, muun vakuutuksen sisältöä koskevan
sopimuksen, mikäli sellainen on tehty, ja vakuu-
tusehdot, ellei niitä ole jo aiemmin annettu tai
ellei asiasta toisin sovita.

Vakuutuksen voimassaoloaikana vakuutusyhtiö lähettää vakuutuksenottajalle vuosittain tiedon vakuutusmäärästä ja muista sellaisista vakuutusta koskevista seikoista, joilla on vakuutuksenottajalle ilmeistä merkitystä.

Jos vakuutusyhtiö tai sen edustaja on vakuutuksen voimassaoloaikana antanut vakuutuksesta puutteellisia, virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, vakuutusyhtiö oikaisee väärät tiedot viipymättä virheen tultua havaituksi. Vakuutus-sopimuksen katsotaan olevan voimassa oikais-tujen tietojen mukaisena siitä alkaen, kun tieto oikaisusta on annettu vakuutuksenottajalle.

Tietojen antamiseen vakuutustapahtuman sat-tumisen jälkeen sovelletaan vakuutussopimus-lain 9 §:n 2 momentin säännöstä.

5.1.2 Kuluttajien ja kuluttajiin rinnastettavien vakuutuksenottajien vakuutukset

Vakuutusyhtiö toimittaa vakuutuksenottajalle vakuutussopimuksen tekemisen jälkeen vakuu-tuskirjan ja vakuutusehdot, ellei vakuutusehtoja ole annettu jo aiemmin.

Vakuutuksen voimassaoloaikana vakuutusyhtiö lähettää vakuutuksenottajalle vuosittain tiedon vakuutusmäärästä ja muista sellaisista vakuu-tusta koskevista seikoista, joilla on vakuutuk-senottajalle ilmeistä merkitystä (vuositiedote).

Jos vakuutusyhtiö tai sen edustaja on vakuutuk-sen voimassaoloaikana antanut vakuutuksesta puutteellisia, virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutussopimuksen katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksenot-tajalla oli aihetta käsittää, jos tällaisten puut-teellisten, virheellisten taikka harhaanjohtavien tietojen voidaan katsoa vaikuttaneen vakuutuk-senottajan menettelyyn. Tämä ei kuitenkaan koske tietoja, jotka vakuutusyhtiö tai sen edus-taja on vahingon sattumisen jälkeen antanut tulevasta korvauksesta.

5.2 Vakuutuksenottajan tiedonanto-velvollisuus vaaran lisääntymisestä

5.2.1 Yritysten ja yhteisöjen vakuutukset

Vakuutuksenottajalla tarkoitetaan tässä kohdas-sa myös vakuutettua sekä vakuutuksenottajan tai vakuutetun edustajaa.

Vakuutuksenottajan on viipymättä, viimeistään 14 vuorokauden kuluessa, ilmoitettava vakuu-tusyhtiölle, jos vakuutussopimusta tehtäessä ilmoitetuissa tai vakuutuskirjaan merkityissä tie-doissa on tapahtunut olennainen muutos, joka lisää vahingonvaaraa ja jota vakuutusyhtiön ei voida katsoa ottaneen lukuun vakuutussopi-musta tehtäessä.

Olennaisia vahingonvaaraa lisääviä muutoksia voivat olla esimerkiksi vakuutuskohteen käyttö-tarkoituksen muuttuminen, korjaus-, muutos-, tai laajennustoimet, muuttuneet kuljetusolosuh-teet tai muutokset vakuutetussa toiminnassa.

Mikäli ilmoitus laiminlyödään, on vakuutusyhtiöllä oikeus vähentää vakuutuksen perusteella maksettavaa korvausta tai evätä se kokonaan.

Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkit-s vahingonvaaraa lisänneellä muuttuneella olosuhteella on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä muut olosuhteet.

Mikäli vakuutuksenottaja laiminlyö velvollisuu-tensa ilmoittaa vakuutusyhtiölle vakuutuskau-den aikana tapahtuneesta olennaisesti vahin-gonvaaraa lisäävästä muutoksesta, vakuutus-yhtiöllä on oikeus irtisanoa vakuutus kohdan 16.2.1.7 perusteella.

Jos vakuutusmaksu on vakuutuksenottajan tai vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, otetaan korvausta alennettaessa huomioon sovitun vakuutusmaksun suhde vakuutusmaksuun, joka olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja täydellisiä. Vähäinen poikkeama an-netun tiedon ja oikean ja täydellisen tiedon välillä ei kuitenkaan oikeuta vakuutuskorvauksen alentamiseen.

5.2.2 Kuluttajien ja kuluttajiin rinnastettavien vakuutuksenottajien vakuutukset

Vakuutuksenottajan on viimeistään kuukauden kuluttua muutosta seuraavan vuositiedotteen saamisesta ilmoitettava vakuutusyhtiölle, jos vakuutussopimusta tehtäessä ilmoitetuissa tai vakuutuskirjaan merkityissä tiedoissa on tapah-tunut olennainen muutos, joka lisää vahingon-vaaraa ja jota vakuutusyhtiön ei voida katsoa ottaneen lukuun vakuutussopimusta tehtäessä. Vakuutusyhtiö muistuttaa vakuutuksenottajaa tästä velvollisuudesta vuositiedotteessa.

Olennaisia vahingonvaaraa lisääviä muutoksia voivat olla esimerkiksi vakuutuskohteen käyttö-tarkoituksen muuttuminen, korjaus-, muutos-, tai laajennustoimet, muuttuneet kuljetusolosuh-teet tai muutokset vakuutetussa toiminnassa.

Mikäli ilmoitus laiminlyödään, on vakuutusyhtiöllä oikeus alentaa korvausta tai evätä se koko-naan, mikäli vakuutuksenottaja on laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tahallisesti tai huo-limattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä.

Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkit-s vahingonvaaraa lisänneellä muuttuneella olosuhteella on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä muut olosuhteet.

Jos vakuutusmaksu on vakuutuksenottajan tai vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, otetaan korvausta alennettaessa huomioon sovitun vakuutusmaksun suhde vakuutusmak-suun, joka olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja täydellisiä. Vähäinen poikkeama an-netun tiedon ja oikean ja täydellisen tiedon väl-llä ei kuitenkaan oikeuta vakuutuskorvauksen alentamiseen.

YL 6 VELVOLLISUUS ESTÄÄ JA RAJOITTA VAHINGON SYNTYMISTÄ

6.1 Velvollisuus noudattaa suojeluohjeita

Vakuutetun tulee noudattaa vakuutuskirjassa, vakuutusehdoissa tai kirjallisesti muutoin an-nettuja suojeluohjeita. Jos vakuutettu on ta-hallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt suojeluohjeiden noudattamisen, voidaan hänelle tulevaa kor-vausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys suojeluohjeen laimin-lyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäk-si otetaan huomioon vakuutetun tahallisuus ja huolimattomuuden laatu sekä muut olosuhteet.

Mikäli vakuutuksenottajana on kuluttaja tai ku-luttajaan rinnastettava vakuutuksenottaja, voi-daan vastuuvakuutuksessa korvausta alentaa tai korvaus evätä vakuutetun huolimattomuuden takia vain, jos vakuutettu on laiminlyönyt suoje-luohjeen noudattamisen tahallaan tai törkeällä huolimattomuudella taikka, milloin hänen alko-holin tai huumausaineen käyttönsä on vaikut-tanut laiminlyöntiin.

Vakuutusyhtiö suorittaa kuitenkin vakuutetun menettelystä huolimatta korvauksena vastuuva-kuutuksesta luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota vahinkoa kärsinyt ei ole saan-nut perityksi vakuutetulta. Korvausta ei kuiten-kaan suoriteta, mikäli vakuutettu on laiminlyönyt suojeluohjeen noudattamisen tahallaan.

6.2 Vahingon torjumis- ja rajoittamis-velvollisuus eli pelastamis-velvollisuus

Vahingon sattuessa tai välittömästi uhatessa vakuutetun tai tähän samastetun tulee kyky-jensä mukaan huolehtia vahingon torjumisesta tai rajoittamisesta. Jos vahinko on ulkopuolisen aiheuttama, vakuutetun tulee ryhtyä tarpeellisiin toimiin vakuutusyhtiön oikeuden säilyttämiseksi vahingon aiheuttajaa kohtaan. Vakuutetun on pyrittävä esimerkiksi selvittämään vahingon aiheuttajan henkilöllisyys. Jos vahinko on ai-heutettu rangaistavalla teolla, vakuutetun tulee viivytyksettä ilmoittaa asiasta poliisiviranomai-

selle ja vaatia oikeudessa rikoksen tekijöille rangaistusta, jos vakuutusyhtiön etu sitä vaatii. Vakuutetun tulee muutoinkin noudattaa vakuu-tusyhtiön vahingon torjumiseksi ja rajoittami-seksi antamia ohjeita.

Vakuutusyhtiö korvaa vahingon torjumis- ja rajoittamisvelvollisuuden täyttämisestä aiheu-tuneet kohtuulliset kustannukset, vaikka vakuu-tusmäärä siten ylittäisiinkin.

Jos vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyö-nyt edellä tarkoitetun velvollisuutensa, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen tai sen rajoittamiseen. Lisäksi tulee ottaa huomi-oon vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä muut olosuhteet.

Mikäli vakuutuksenottajana on kuluttaja tai ku-luttajaan rinnastettava vakuutuksenottaja, voi-daan vastuuvakuutuksessa korvausta alentaa tai korvaus evätä vakuutetun huolimattomuuden takia vain, jos vakuutettu on laiminlyönyt velvollisuutensa tahallaan tai törkeällä huoli-mattomuudella taikka, milloin hänen alkoholin tai huumausaineen käyttönsä on vaikuttanut laiminlyöntiin.

Vakuutusyhtiö suorittaa kuitenkin vakuutetun menettelystä huolimatta korvauksena vastuuvakuutuksesta luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota vahinkoa kärsinyt ei ole saanut perityksi vakuutetulta. Korvausta ei kuitenkaan suoriteta, mikäli vakuutettu on laiminlyönyt velvollisuutensa tahallaan.

YL 7 VAKUUTUSTAPAHTUMAN AIHEUTTAMINEN

7.1 Vakuutustapahtuman aiheuttaminen tahallaan

Vakuutusyhtiö on vastuusta vapaa vakuutettua kohtaan, joka on tahallisesti aiheuttanut vakuu-tustapahtuman.

7.2 Törkeä huolimattomuus sekä alkoholin tai huumausaineen käyttö

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapah-tuman törkeällä huolimattomuudella tai jos va-kuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut vakuutustapahtumaan, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä.

Harkittaessa onko korvausta edellä mainituissa tapauksissa alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys vakuutetun henkilön toimenpiteellä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutetun henkilön tahallisuus ja huolimattomuuden laatu ja olo-suhteet muutoin.

Jos vakuutettu on aiheuttanut vahingon törkeäl-lä huolimattomuudella tai, jos vakuutetun alko-holin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut vahinkoon, vakuutusyhtiö suorittaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle luon-nolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

7.3 Alkoholin ja muun huumaa- aineen vaikutus vahinkoon moottoriajoneuvovakuutuksissa

Harkittaessa korvauksen maksamista mootto-riajoneuvovakuutuksen perusteella noudate-taan edellä kohdissa 7.1 ja 7.2 esitetyn lisäksi seuraavaa:

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapah-tuman kuljettaessaan ajoneuvoa sellaisessa tilas-sa, että hänen verensä alkoholipitoisuus oli ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 1,2 promillia tai että hänellä oli vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, suoritetaan korvausta vain erityisestä syystä. Samoin menettellään, jos vakuutettu on aiheuttanut va-kuutustapahtuman kuljettaessaan ajoneuvoa muuten alkoholin tai muun huumaa- aineen kuin alkoholin vaikutuksen alaisena taikka alko-holin ja huumaa- aineen yhteisvaikutuksen alaisena niin, että hänen kykynsä virheittämiin suorituksiin oli tuntuvasti huonontunut.

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapah-
tuman kuljettaessaan ajoneuvoa alkoholin tai
muun huumausaineen vaikutuksen alaisena
tai alkoholin tai muun huumausaineen
yhteisvaikutuksen alaisena muutoin kuin edel-
lyksessä kappaleessa mainituissa tapauksissa,
voidaan korvausta alentaa sen mukaan, mikä
oli hänen osuutensa vahinkoon.

YL 8 SAMASTAMINEN

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysy-
mys on vahingon aiheuttamisesta, suojeluoh-
jeiden noudattamisesta tai pelastamisvelvolli-
suudesta, sovelletaan vastaavasti henkilöön,
– joka vakuutetun suostumuksella on vastuus-
sa vakuutuksen kohteena olevasta mootto-
rikäyttöisestä tai hinattavasta ajoneuvosta,
aluksesta tai ilma-aluksesta,
– joka omistaa vakuutetun omaisuuden yh-
dessä vakuutetun kanssa ja käyttää sitä
yhdessä hänen kanssaan tai
– joka asuu vakuutetun kanssa yhteisessä ta-
loudessa ja käyttää vakuutettua omaisuutta
yhdessä hänen kanssaan.

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysy-
mys on suojeluohjeiden noudattamisesta, sovel-
letaan vastaavasti henkilöön, jonka tehtävänä
vakuutuksenottajaan olevan työ- tai virkasuh-
teen perusteella on huolehtia suojeluohjeen
noudattamisesta.

YL 9 SYYNTAKEETOMUUS JA PAKKOTILA

Vakuutusyhtiö ei vastuusta vapautuakseen tai
sen rajoittamiseksi vetoa edellä mainittuihin
kohtiin 6 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan
vahingon tai laiminlyödessään suojeluohjeen
noudattamisen taikka vahingon torjumis- ja ra-
joittamisvelvollisuuden oli 12 vuotta nuorempi
tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi
voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta.

Vakuutusyhtiö ei vastuusta vapautuakseen tai
sen rajoittamiseksi vetoa kohtiin 5, 6 ja 7,
jos vakuutettu aiheuttaessaan vaaran lisään-
tymisen tai vahingon taikka laiminlyödessään
suojaohjeen noudattamisen tai vahingon torju-
mis- ja rajoittamisvelvollisuuden toimi henkilö
tai omaisuuden vahingoittumisen estämiseksi
sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai
toimenpide oli puolustettavissa.

Mitä tässä kohdassa on sanottu vakuutetusta,
sovelletaan myös kohdassa 8 vakuutettuun sa-
mattavaan henkilöön.

YL 10 KORVAUSMENETTELY

10.1 Korvauksen hakijan velvollisuudet

Korvauksenhakijan on viipymättä ilmoitettava
vakuutustapahtumasta vakuutusyhtiölle. Vakuu-
tusyhtiölle on myös varattava tilaisuus vahingon
tarkastamiseen. Rikoksesta on viipymättä ilmoi-
tettava poliisiviranomaiselle.

Korvauksen hakijan on annettava vakuutus-
yhtiölle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat
tarpeen vakuutusyhtiön vastuun selvittämiseksi.
Tällaisia asiakirjoja ja tietoja ovat esimerkiksi
ne, joiden avulla voidaan todeta, onko vahinko
sattunut, kuinka suuri vahinko on syntynyt ja
kenelle korvaus on suoritettava (esimerkiksi
poliisitutkintapöytäkirja, rikosilmoitus, rasi-
tustodistus ja selvitys kiinnityksenhaltijoista).
Korvauksenhakija on velvollinen hankkimaan
ne selvitykset, jotka ovat parhaiten hänen saa-
tavissaan.

Vakuutusyhtiö ei ole velvollinen suorittamaan
korvausta ennen kuin se on saanut edellä mai-
nitut selvitykset.

Jos korvauksen hakija on vahingon jälkeen
vilpillisesti antanut vakuutusyhtiölle vääriä tai
puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä vahin-
gon ja vakuutusyhtiön vastuun selvittämisen
kannalta, voidaan korvausta alentaa tai se evätä
sen mukaan, kuin olosuhteet huomioon ottaen
on kohtuullista.

10.2 Korvausoikeuden vanhentuminen

Vakuutuskorvausta on haettava vakuutusyhti-
öltä vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen
hakija sai tietää vakuutuksen voimassaolosta,
vakuutustapahtumasta ja vakuutustapahtumas-

ta aiheutuneesta vahinkoseuraamuksesta. Kor-
vausvaatimus on joka tapauksessa esitettävä
10 vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta tai
jos vakuutus on otettu vahingonkorvausvelvol-
lisuuden varalta, vahinkoseuraamuksen aiheu-
tumisesta. Korvausvaatimuksen esittämiseen
rinnastetaan ilmoituksen tekeminen vakuutus-
tapahtumasta. Jos korvausvaatimusta ei esite-
tä tässä ajassa, korvauksen hakija menettää
oikeutensa korvaukseen.

10.3 Vakuutusyhtiön velvollisuudet

Vahingon sattumisen jälkeen vakuutusyhtiö an-
taa korvauksen hakijalle tietoja vakuutuksen
sisällöstä ja korvauksen hakemismenettelys-
tä. Korvauksen hakijalle mahdollisesti annetut
ennakkotiedot tulevista korvauksista, korva-
usmäärästä tai korvauksen suorittamistavasta
eivät vaikuta vakuutus sopimuksen mukaiseen
suoritusvelvollisuuteen.

Vakuutusyhtiö suorittaa vahingosta johtuvan
vakuutus sopimuksen mukaisen korvauksen tai
ilmoittaa, ettei korvausta suoriteta, joutuisesti
ja viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun se
on saanut vastuunsa selvittämisen kannalta
tarpeelliset asiakirjat ja tiedot. Jos korvauksen
määrä ei ole riidaton, vakuutusyhtiö suorittaa
kuitenkin edellä mainitussa ajassa korvauksen
riidattoman osan.

Vastuuvakuutusta koskevasta korvauspäätök-
sestä vakuutusyhtiö lähettää tiedon myös va-
hinkoa kärsineelle.

Vakuutusyhtiö ilmoittaa vajaavaltaisen koti-
kunnan holhousviranomaiselle vajaavaltaiselle
suoritettavasta muusta kuin kustannusten tai
varallisuuden menetyksen korvaamisesta koske-
vasta vakuutuskorvauksesta, jos korvausten
kokonaismäärä on suurempi kuin 1 000 euroa.

Viivästyneelle korvaukselle vakuutusyhtiö mak-
saa viivästyskorkoa korkolain mukaan.

10.4 Kuittaus vakuutuskorvauksesta

Korvauksesta voidaan vähentää maksamatto-
mat erääntyneet vakuutusmaksut ja muut va-
kuutusyhtiön erääntyneet saatavat. Mikäli mak-
settavasta korvauksesta ei voida kuitata kaikkia
erääntyneitä saatavia, käytetään se saatavien
suorituksiksi kohdassa 4.1 mainituilla tavoilla
yleisten kuittaus säännösten mukaisesti.

YL 11 VAKUUTUSKORVAUS

11.1 Ylivakuutus ja rikastumiskielto

Omaisuus tai etuus on ylivakuutettu, jos va-
kuutus sopimuksen merkitty vakuutus määrä
on merkittävästi vakuutetun omaisuuden tai
etuuden oikeaa arvoa suurempi.

Vakuutusyhtiö ei korvaa ylivakuutetulle omai-
suudelle tai etuudelle sattuneen vahingon johdosta
enempää kuin vahingon peittämiseksi
tarvittavan määrän. Jos kuitenkin vakuutus-
määrä olennaisesti perustuu vakuutusyhtiön
tai sen edustajan antamaan arvioon, korvaus
suoritetaan vakuutus määrän mukaisena, paitsi
milloin vakuutuksenottajan tahallisesti antamat
väävät tai puutteelliset tiedot olivat vaikuttaneet
arvioon.

11.2 Alivakuutus

Omaisuus tai etuus on alivakuutettu, jos va-
kuutus sopimuksen merkitty vakuutus määrä
on merkittävästi vakuutetun omaisuuden tai
etuuden oikeaa arvoa pienempi.

Vakuutusyhtiö korvaa alivakuutetulle omaisuu-
delle tai etuudelle sattuneen vahingon johdosta
vain niin suuren osan vahingosta kuin vakuu-
tus määrän ja omaisuuden tai etuuden arvon
välinen suhde osoittaa. Alivakuutusta arvioi-
taessa vakuutus määrää verrataan jälleenhanki-
nta-arvokorvausta laskettaessa omaisuuden
jälleenhankinta-arvoon ja päivänarvokorvausta
laskettaessa omaisuuden päivänarvoon.

Jos kuitenkin vakuutus määrä olennaisesti pe-
rustuu vakuutusyhtiön tai sen edustajan anta-
maan arvioon, korvaus suoritetaan vahingon
määräisenä, kuitenkin enintään vakuutus määrän
mukaisena.

YL 12 SOTA, YDINVAHINKO JA PAKOTTEET

12.1 Sota ja ydinvahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on
aiheutunut

- sodasta, kapinasta, vallankumouksesta,
terrorismista tai muusta sen kaltaisesta
syystä,
- ydinvaatulaissa kuvattua ydinvahingosta
tai ydinreaktioon tai ionisoivaan säteilyyn
perustuvan materiaalin, laitteen tai aseiden
aiheuttamasta vahingosta riippumatta siitä,
missä vahinko on sattunut.

12.2 Pakotteiden vaikutus korvaukseen

Vakuutusyhtiöllä, tämän tytäryhtiöllä tai paikallisen
vakuutuksen kirjoittavalla verkostokump-
panilla ei ole velvollisuutta suorittaa korvausta,
vahingonkorvausta, torjuntakuluja taikka selvi-
tys- tai oikeudenkäyntikuluja, mikäli tällaisten
korvausten tai kulujen maksaminen olisi Yh-
distyneiden kansakuntien turvallisuusneuvos-
ton päätösten, EU:n asettamien pakotteiden
tai asetusten taikka Yhdysvaltain asettamien
pakotteiden tai lainsäädännön vastaista.

YL 13 MUUTOKSENHAKU VAKUUTUSYHTIÖN PÄÄTÖKSEEN

Vakuutuksenottajalla tai korvauksenhakijalla on
käytettävissään eri keinoja saadaakseen muu-
tosta vakuutusyhtiön päätökseen. Jos yhtey-
denotto vakuutusyhtiöön ei selvitä asiaa, hän
voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja
rahoitusneuvonnasta tai pyytää ratkaisusuosi-
tusta lautakunnista. Tyytymättömällä on myös
mahdollisuus nostaa kanne oikeudessa vakuu-
tusyhtiötä vastaan.

13.1 Itseoikaisu

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija
epäilee virhettä vakuutusyhtiön päätöksessä,
hänellä on oikeus saada lähempää tietoa sei-
koista, jotka ovat johtaneet ratkaisuun. Vakuu-
tusyhtiö oikaisee päätöksen, jos uudet selvityk-
set antavat siihen aihetta.

13.2 Vakuutus- ja rahoitusneuvonta ja ratkaisuja antavat lautakunnat

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija on
tyytymätön vakuutusyhtiön päätökseen, hän voi
kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitus-
neuvonnasta. Toimisto on puolueeton elin,
jonka tehtävänä on neuvoa kuluttajia vakuu-
tus- ja korvausasioissa. Vakuutusyhtiön päätös
voidaan viedä toimiston yhteydessä toimivaan
Vakuutuslautakuntaan. Sen tehtävänä on an-
taa ratkaisusuosituksia erimielisyyksistä, jotka
koskevat lain ja vakuutusehtojen tulkintaa ja
soveltamista vakuutussuhteissa.

Vakuutusyhtiön päätös voidaan saattaa ratkais-
tavaksi myös kuluttajariitalautakuntaan, joka
antaa ratkaisusuosituksia kuluttajansuojalain-
säännön perusteella.

Lautakunnat eivät ota käsiteltäväksi asiaa, joka
on vireillä oikeudessa tai on siellä käsitelty.
Neuvontapalvelut ja lautakuntien lausunnot ovat
maksuttomia.

13.3 Käräjäoikeus

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija
ei tyydy vakuutusyhtiön päätökseen, hän voi
panna vireille kanteen vakuutusyhtiötä vastaan.
Kanne voidaan panna vireille joko asianosaisen
Suomessa olevan kotipaikan käräjäoikeudessa
tai vakuutusyhtiön kotipaikan taikka Suomessa
olevan vahinkopaikan käräjäoikeudessa, jollei
Suomen kansainvälisistä sopimuksista muuta
johdu.

Kanne vakuutusyhtiön tekemän päätöksen joh-
dosta on nostettava kolmen vuoden kuluessa
siitä, kun asianosainen sai kirjallisen tiedon va-
kuutusyhtiön päätöksestä ja tästä määräajasta.
Määräajan kuluttua umpeen oikeutta kanteen
nostamiseen ei enää ole.

Lautakuntakäsittelyt katkaisevat kanne oikeu-
den vanhentumisen.

YL 14 VAKUUTUSYHTIÖN TAKAUTUMISOIKEUS

14.1 Vakuutusyhtiön takautumisoikeus kolmatta kohtaan

Vakuutetun oikeus vahingonkorvaukseen vahingosta korvausvastuussa olevalta kolmannelta henkilöltä siirtyy vakuutusyhtiölle sen suorittamaan korvausmäärään saakka

Jos vahingon on aiheuttanut kolmas henkilö yksityishenkilönä, työntekijänä, virkamiehenä tai näihin vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettavana muuna henkilönä, syntyy yhtiölle takautumisoikeus kyseistä henkilöä kohtaan vain, jos tämä on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos hän on korvausvastuussa vahingosta huolimattomuudestaan riippumatta.

14.2 Muut takautumisoikeustilanteet

Jos vahinko on aiheutettu kuljetettaessa moottoriajoneuvoa, vakuutusyhtiöllä on oikeus edellä kohdassa 14.1 mainitun lisäksi vaatia takaisin vahingon johdosta suorittamansa korvaus

- moottoriajoneuvon omistajalta, kuljettajalta, matkustajalta tai haltijalta, jos tämä on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeällä tuottamuksellaan
- siltä, joka on huolimattomuudellaan aiheuttanut vahingon ajettaessa luvattomasti käyttöön otetulla ajoneuvolla
- vahingon aiheuttaneen moottoriajoneuvon kuljettajalta, jos tämä on vahingon sattessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus oli ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 1,2 promillea tai hänellä oli vähintään 0,53 mg alkoholia litrassa uloshengitysilmaa
- vahingon aiheuttaneen moottoriajoneuvon kuljettajalta, jos tämä on vahingon sattessa kuljettanut ajoneuvoa muuten alkoholin tai muun huumausaineen kuin alkoholin vaikutuksen alaisena tai alkoholin ja muun huumausaineen yhteisvaikutuksen alaisena niin, että hänen kykynsä virheettömiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut.

Vakuutusyhtiön takautumisoikeus vakuutussopimustietojen, vakuutettua tai vakuutettuun samastettua kohtaan määräytyy muutoin vakuutuslakien 75 §:n 4 momentin mukaisesti.

YL 15 VAKUUTUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

15.1 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana

Vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutuskauden aikana muuttaa vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja vastaamaan uusia olosuhteita, jos

- vakuutuksenottaja tai vakuutettu on laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa tai
- vakuutuksenottajan tai vakuutetun vakuutusyhtiölle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.2 tarkoitettu muutos.

Vakuutusyhtiö lähettää ilman aiheetonta viivytystä saatuaan tiedon edellä mainitusta seikasta ilmoituksen siitä, miten ja mistä ajankohdasta vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muutuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus.

15.2 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden vaihtumissa

15.2.1 Yritysten ja yhteisöjen vakuutukset

Tätä ehtokohtaa noudatetaan vakuutuskaudessa, joka on alkanut 1.1.2014 tai sen jälkeen.

Vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutuskauden vaihtuessa muuttaa vakuutusehtoja, maksuja ja muita sopimusehtoja.

Muutoksia noudatetaan seuraavan vakuutuskauden alusta lukien. Vakuutusyhtiön on ilmoitettava muutoksista viimeistään yhtä kuukautta ennen uuden vakuutuskauden alkua. Vakuutus jatkuu muutettuna, ellei vakuutuksenottaja

irtisano vakuutusta kirjallisesti ennen uuden vakuutuskauden alkua.

Jos vakuutus on alkanut ennen 1.1.2014, noudatetaan ehtokohtaa 15.2.2.

15.2.2 Kuluttajien ja kuluttajiin rinnastettavien vakuutuksenottajien vakuutukset

A. Ilmoitusmenettely

Vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutuskauden vaihtuessa muuttaa vakuutusehtoja, vakuutusmaksua sekä muita sopimusehtoja, kun perusteena on

- uusi tai muuttunut lainsäädäntö tai viranomaisen määräys,
- ennalta arvaamaton olosuhteiden muutos (esim. kansainvälinen kriisi, poikkeuksellinen luonnontapahtuma, suuronnettomuus),
- vakuutukseen vaikuttavan vakuutuskirjassa mainitun indeksin muutos,
- vakuutuksen korvausmenon muutos.

Edellä mainittujen lisäksi vakuutusyhtiöllä on oikeus

- määrittää eri vakuutuksenottajaryhmille erilaisia maksun määrätymisperusteita vahinkoriskien mukaan sekä
- tehdä vakuutusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta vakuutussopimuksen keskeiseen sisältöön.

Jos vakuutusyhtiö tekee vakuutussopimukseen edellä kuvattuja muutoksia, vakuutusyhtiö lähettää vakuutusmaksua koskevan laskun yhteydessä vakuutuksenottajalle ilmoituksen siitä, miten ja mistä ajankohdasta lukien vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus.

B. Vakuutuksen irtisanomista edellyttävät muutokset

Jos vakuutusyhtiö muuttaa vakuutusehtoja, vakuutusmaksuja tai muita sopimusehtoja muissa kuin edellä kohdassa A luetelluissa tapauksissa tai poistaa vakuutuksesta voimakkaasti markkinoidun edun, vakuutusyhtiön on irtisanottava vakuutus päättymään vakuutuskauden lopussa. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

YL 16 VAKUUTUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN

16.1 Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus

16.1.1 Yritysten ja yhteisöjen vakuutukset

Vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa jatkuva vakuutus kirjallisella ilmoituksella

- yhtä kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä,
- 30 vuorokauden kuluessa ehtojen muutoksesta tai maksunkorotusta koskevan tiedon lähettämisestä tai
- vakuutuksen kohteena olevan omaisuuden vaihtaessa omistajaa niin, että vakuutuksenottajan vakuuttamistarve lakkaa. (Vakuutus voidaan tällöin päättää omistusoikeuden siirtymispäivästä.)

Mikäli irtisanomista ei suoriteta kirjallisesti, irtisanominen on mitätön.

Määräaikainen vakuutus päättyy ilman irtisanomista määräajan kuluttua. Vakuutuksenottajalla ei ole oikeutta irtisanoa vakuutusta päättämään aiemmin, ellei toisin sovi.

16.1.2 Kuluttajien ja kuluttajiin rinnastettavien vakuutuksenottajien vakuutukset

Vakuutuksenottajalla on oikeus milloin tahansa irtisanoa vakuutus päättymään vakuutuskauden aikana. Irtisanominen on suoritettava kirjallisesti. Muu irtisanominen on mitätön. Jos vakuutuksenottaja ei ole määrännyt vakuutukseen myöhempää päättymisaikaa, vakuutus päättyy, kun irtisanomista koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty vakuutusyhtiölle.

Irtisanomisoikeutta ei kuitenkaan ole, jos vakuutussopimuksen sovitut voimassaoloaika on lyhempi kuin 30 vuorokautta.

16.2 Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden aikana

16.2.1 Yritysten ja yhteisöjen vakuutukset

Vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa vakuutus päättymään vakuutuskauden aikana, jos

16.2.1.1 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on ennen vakuutuksen myöntämistä antanut vääriä tai puutteellisia tietoja ja jos vakuutusyhtiö oikean asianlaidan tuntien ei olisi myöntänyt vakuutusta,

16.2.1.2 vakuutuksenottajan tai vakuutetun vakuutusyhtiölle sopimusta tehtäessä ilmoittamisessa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut sellainen olennaisesti vahingonvaaraa lisäävä muutos, jota vakuutusyhtiön ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta tehtäessä,

16.2.1.3 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella laiminlyönyt suojeluohjeen noudattamisen,

16.2.1.4 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella aiheuttanut vahingon,

16.2.1.5 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on vahingon jälkeen vilpillisesti antanut vakuutusyhtiölle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kanssa,

16.2.1.6 vahinko, joka on vakuutukseen sovellettavien ehtojen mukaan korvattava, sattuu,

16.2.1.7 vakuutuksenottaja on laiminlyönyt ehtokohdassa 5.2 tarkoitetun ilmoituksen (vaaran lisääntymisestä ilmoittaminen) tai

16.2.1.8 vakuutuksenottaja on asetettu konkurssiin.

Vakuutuksenottajalla tarkoitetaan kohdissa 16.2.1.1 - 16.2.1.7 myös vakuutettua sekä vakuutuksenottajan tai vakuutetun edustajaa.

Mikäli vakuutusyhtiöllä on kohdissa 16.2.1.1 - 16.2.1.8 määritelty irtisanomisoikeus yhden vakuutuksen osalta ja vakuutusyhtiö tätä oikeutta käyttää, voi se samalla irtisanoa muutkin vakuutuksenottajan vakuutukset.

Vakuutusyhtiö suorittaa irtisanomisen kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Vakuutus päättyy kuukauden kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutusmaksun suorittamisen laiminlyönnin vuoksi määräytyy kohdan 4.2.1 mukaisesti.

16.2.2 Kuluttajien ja kuluttajiin rinnastettavien vakuutuksenottajien vakuutukset

Vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa vakuutus päättymään vakuutuskauden aikana, jos

16.2.2.1 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on ennen vakuutuksen myöntämistä antanut vääriä tai puutteellisia tietoja ja jos vakuutusyhtiö oikean asianlaidan tuntien ei olisi myöntänyt vakuutusta,

16.2.2.2 vakuutuksenottajan tai vakuutetun vakuutusyhtiölle sopimusta tehtäessä ilmoittamisessa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut sellainen olennaisesti vahingonvaaraa lisäävä muutos, jota vakuutusyhtiön ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta tehtäessä,

16.2.2.3 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella laiminlyönyt suojeluohjeen noudattamisen,

16.2.2.4 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella aiheuttanut vakuutustapahtuman tai

16.2.2.5 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on vahingon jälkeen vilpillisesti antanut vakuutus-

yhtiölle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kanssa.

Vakuutusyhtiö suorittaa irtisanomisen kirjallisesti ilman aiheutonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa mainitaan irtisanomisperuste. Vakuutus päättyy kuukauden kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutusmaksun suorittamisen laiminlyönnin vuoksi määräytyy kohdan 4.2.1 mukaisesti.

16.3 Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden lopussa

Vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi vakuutuskauden lopussa. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa mainitaan irtisanomisperuste. Irtisanomisilmoitus lähetetään viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

16.4 Omistajan vaihdos

Vakuutus sopimus lakkaa, jos vakuutettu omaisuus siirtyy muulle uudelle omistajalle kuin vakuutuksenottajalle itselleen tai tämän kuolinpesälle. Jos vahinko sattuu 14 vuorokauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä, uudella omistajalla on kuitenkin oikeus korvaukseen, jollei hän ole ottanut omaisuudelle vakuutusta.

Mikäli omaisuutta koskevaan vakuutukseen on liitetty muita vakuutuksia, esim. vastuu-, oikeusturva- tai keskeytysvakuutus, päättyy tällainen vakuutus välittömästi omaisuuden siirtyessä uudelle omistajalle.

16.5 Vakuutusyhtiön vaihdos

Moottorijoneuvon vapaaehtoiset vakuutukset päättyvät ilman irtisanomista sinä päivänä jona moottorijoneuvon liikennevakuutus on ajoneuvorekisteriin merkitty siirtyneeksi toiseen vakuutusyhtiöön.

YL 17 KOLMANNEN HENKILÖN OIKEUDET

17.1 Muut vakuutetut, joiden hyväksi omaisuutta koskeva vakuutus on voimassa

Sen lisäksi mitä kyseiseen vakuutukseen liittyvissä varsinaisissa vakuutusehdoissa on muutoin määrätty vakuutetusta, jollei toisin ole sovittu, on omaisuutta (suoranaista esinevahinkoa) koskeva vakuutus voimassa omistajan, omistuksenpidätysehdoin omaisuuden ostaneen, panttioikeuden ja pidätysoikeuden haltijan sekä muutoinkin sen hyväksi, johon omaisuutta koskeva vaaranvastuu kohdistuu.

17.2 Vakuutetun asema vahingon satuttua

Vakuutusyhtiö vetoaa korvauksen alentamiseksi tai epäämiseksi kohdassa 17.1 tarkoitettua vakuutettua kohtaan vakuutuksenottajan tai toisen vakuutetun tiedonantovelvollisuuden (kohta 2.2) tai vaaran lisääntymisestä (kohta 5.2) ilmoittamisen laiminlyönnin vain, jos vakuutettu ennen vahinkoa tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää vakuutuksenottajan tai toisen vakuutetun menettelystä.

Kullakin vakuutetulla on oikeus vahingon johdosta suoritettavaan korvaukseen. Vakuutuksenottaja saa kuitenkin vakuutettua sitovasti neuvotella vakuutusyhtiön kanssa sekä nostaa korvauksen, paitsi, jos vakuutettu on sopimuksessa nimeltä mainittu tai hän on ilmoittanut itse valvovansa oikeuttaan, taikka kysymys on kiinnityksenhaltijan oikeudesta saada maksu korvauksesta.

17.3 Etuoikeus saada maksu korvauksesta

Jos omaisuutta koskeva vakuutus on voimassa luonnollisen tai oikeushenkilön hyväksi, jolla on saatavan vakuudeksi panttioikeus omaisuuteen, hänellä on, vaikkei saatava olisikaan erään-

tynyt, oikeus ennen omistajaa saada maksu korvauksesta, jollei omistaja ole korjannut vahinkoa tai aseta vakuutta sen korjaamiseksi. Mitä tässä on sanottu, on vastaavasti voimassa luonnollisen tai oikeushenkilön hyväksi, jolla on oikeus pidättää omaisuus erääntyneen saatavan vakuudeksi.

Omistajalla on oikeus saada maksu korvauksesta ennen omistuksenpidätysehdoin omaisuuden ostanutta.

Kiinnityksenhaltijan oikeudesta saada maksu korvauksesta on voimassa mitä kiinnityksenhaltijan oikeudesta vakuutuskorvaukseen on säädetty.

17.4 Vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen vastuuvakuutuksessa

Vahinkoa kärsineellä on vastuuvakuutuksessa oikeus vaatia vakuutussopimuksen mukainen korvaus suoraan vakuutusyhtiöltä, jos vakuutettu on asetettu konkurssiin tai on muutoin maksukyvytön. Jos vakuutusyhtiölle esitetään korvausvaatimus, vakuutusyhtiö ilmoittaa tästä vakuutetulle ilman aiheutonta viivytystä sekä varaa hänelle tilaisuuden esittää selvitys vakuutustapahtumasta. Vakuutetulle lähetetään tieto asian myöhemmästä käsittelystä. Jos vakuutusyhtiö hyväksyy vahinkoa kärsineen korvausvaatimuksen, hyväksyminen ei sido vakuutettua.

17.5 Vahinkoa kärsineen muutoksenhakuoikeus vastuuvakuutuksessa

Vahinkoa kärsineellä on oikeus nostaa vakuutusyhtiön korvauspäätöksen johdosta kanne vakuutusyhtiötä vastaan tai saattaa asia Vakuutuslautakunnan tai kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi kohdan 13 mukaisesti.

YL 18 SOVELLETTAVA LAKI

Vakuutuksessa sovelletaan Suomen lakia.